

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษา (ดงบังไฟ)
ของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

**The Study of Satisfaction to environment and way of life of the students in
Mahachulalongkonratchavidyalaya Ubonratchathani Campus (Dongbungfau)**

โดย

พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๕๐

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610650053

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษา (ดงบังไฟ)
ของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

**The Study of Satisfaction to environment and way of life of the students in
Mahachulalongkonratchavidyalaya Ubonratchathani Campus (Dongbungfau)**

โดย

พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๕๐

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610650053

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

**The Study of Satisfaction to environment and way of life of the students in
Mahachulalongkonratchavidyalaya Ubonratchathani Campus (Dongbungfau)**

by

Phra Suphot Ketnakorn

Mahachulalongkonratchavidyalaya Ubonratchathani Campus

B.E. 2550

Research Project Supported by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

MCU RS 610650053

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษา(ตงบังไฟ) ของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
ผู้วิจัย:	พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล (เกษนศร)
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
ปีงบประมาณ:	๒๕๕๐
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิต
ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อ
สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จำแนก
ตามประเภท สาขาวิชาศึกษา ชั้นปี คະແນແລຮີຍສະສມ ระยะเวลาและวิธีการเดินทางมาศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
ในการวิจัย เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จำนวน ๒๐๕ รูป
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด ๕ ระดับ จำนวน ๑ ฉบับ การ
วิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
ทางเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นิสิตมีความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าในด้านการเรียนการสอน
ด้านอาจารย์และด้านวิถีชีวิตอยู่ในระดับน้อย ส่วนในด้านอาคารสถานที่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตโดยใช้ความแตกต่างทางสถิติระดับ ๐.๐๕ ผลปรากฏดังนี้

๑. ด้านการเรียนการสอน พบว่าเมื่อจำแนกตามระยะเวลา นิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนประเภทนิสิต สาขาวิชาที่ศึกษา ชั้นปี คະແນແລຮີຍສະສມ และวิธีการ
เดินทาง พบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. ด้านอาคารสถานที่ พบว่าเมื่อจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ชั้นปี และระยะเวลา นิสิตมีความ
พึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนประเภทนิสิต คະແນແລຮີຍສະສມ และวิธีการ
เดินทาง พบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. ด้านอาจารย์ พบว่าเมื่อจำแนกตามประเภทนิสิต สาขาวิชาที่ศึกษา และระยะทาง นิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนชั้นปีที่ศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสมและวิธีการเดินทาง พบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๔. ด้านวิถีชีวิต พบว่าเมื่อจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา และชั้นปี นิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนประเภทนิสิต คะแนนเฉลี่ยสะสม ระยะทางและวิธีการเดินทาง พบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Research Title: The Study of satisfactions to environment and the students life style in Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus

Researchers: Phra Suphot Ketnakorn

Department: Education Department, Ubonratchathani Campus.

Fiscal Year: 2550 / 2007

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

This research was to study satisfaction of students to environment and live style in Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus, the comparative study the satisfaction of environment and live style, this research had divided to department, class, marks, distance traveling. The sample groups consisted of 205 students from campus. Research tools were 2 copies of 5 rating scale questionnaires. Data analysis was done through completed computer programs. Frequency distribution, percentage, mean, standard deviation t-test and one way ANOVA were used for statistic analysis.

The student's satisfaction to environment and life style in Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus to find that the middle satisfied, when we are consider and find out that the learning and teaching, the life style are low satisfied, the main building are middle satisfied. When we are compare that the satisfaction are different 0.05 point as:

The findings of the study were as follows:

1. Student's satisfaction to teaching and learning are different as 0.05 point, students, department, class, average marks and traveling are different.
2. Student's satisfaction to the building the campus got 0.05 point, students, average marks and traveling distance is different.
3. Student's satisfaction about the lecturers, students, department, traveling long distance, the student's satisfaction is different as 0.05 point.

4. Student's life style had divined to department and class. The student's satisfaction are different as 0.05 point, students, average marks, distance are different.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษา(ดงบังไฟ) ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีจึงขอขอบพระคุณ พระครูสารกิจโกศล รองอธิการบดีวิทยาเขตอุบลราชธานี ที่ปรึกษางานวิจัย และได้รับความอนุเคราะห์จาก พระครูสมุห์เจวิยน กตปุญโญ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานีที่ช่วยในการแปลบทคัดย่อ และตรวจสอบแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณ พระครูปลัดสุวัฒนวิจิรคุณ ผู้อำนวยการ คณะผู้บริหาร คณาจารย์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้ด้วย

พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล (เกษนคร)

กันยายน ๒๕๕๐

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^๑ วิทยาเขตอุบลราชธานี เดิมตั้งอยู่ที่ วัดมหาวนาราม (พระอารามหลวง) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการศึกษาเป็นครั้งแรกเมื่อ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๐ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดวิทยาเขตอุบลราชธานีได้พยายามบริหารจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่การเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนให้เป็นที่ยอมรับในวงการทั่วไปนั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จึงต้องให้ความสำคัญทางด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่พระภิกษุสามเณรและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้ามาใช้บริการโดยสร้างความรู้สึกรับใช้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นจากจำนวนนิสิตที่เข้ามาศึกษามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี อาคารเรียนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตอุบลราชธานี ที่ใช้อยู่เดิมมีเพียง ๑ หลัง จึงไม่เพียงพอสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน และงานบริหารทั่วไป ทั้งไม่สามารถขยาย หรือก่อสร้างเพิ่มเติมได้อีกต่อไป

ในปีการศึกษา ๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ได้ย้ายสถานศึกษาไปที่ ดงบังไฟ ตำบลกระโสม อำเภอเมืองอุบลราชธานี ซึ่งห่างจากสถานที่เดิม ๑๐ กิโลเมตร การเปลี่ยนสถานที่จากวัดมหาวนารามเป็นดงบังนั้นนิสิตต้องศึกษาเล่าเรียนในสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจากเดิมรวมทั้ง

ระยะเวลา ระยะทาง ทำให้มีผลกระทบต่อทัศนคติของนิสิตซึ่งสอดคล้องกับที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเตรียมย้ายจากวัดมหาธาตุมาที่อำเภอวังน้อย จังหวัดอยุธยา จึงได้มีการวิจัยโดย

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และคณะ ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อการย้ายสถานที่เรียนแห่งใหม่ (วังน้อย) พบว่า นิสิตส่วนมากเห็นว่าควรย้ายเมื่อสาธารณูปโภคพร้อม ส่วนผลกระทบของนิสิตอันเนื่องมาจากการย้ายโดยเรียงลำดับความกังวลใจ พบว่า ๕ อันดับแรก นิสิตมีความกังวลใจเรื่องพาหนะ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเล่าเรียน/ค่าใช้จ่าย ความสะดวก

^๑ สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **คู่มือนิสิต** (เอกสารอัดสำเนา ,ปีการศึกษา ๒๕๕๐) ,

รวดเร็วในการเดินทาง และปัญหาที่วัดเดิมที่อาศัย ส่วนแนวทางเพื่อลดผลกระทบ อันเนื่องมาจากการย้ายตามข้อเสนอของนิสิตคือ

มหาวิทยาลัยควรมีรถรับส่งนิสิตไปกลับหรือจัดหาที่พักให้นิสิตทุกรูป/คนและมหาวิทยาลัยควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้นิสิตทราบแผนการย้ายที่ชัดเจน เพื่อแสดงความพร้อมในการดำเนินการ^๑

จากความเป็นมาของของปัญหาและการดำเนินงานข้างต้น คุณภาพการศึกษานั้น^๒ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้รับบริการ เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้สังคม องค์กร ชุมชน หรือระบบต่าง ๆ มีคุณภาพได้นั้นมักจะเริ่มต้นจากปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญคือ “คนมีคุณภาพ” คนคุณภาพในที่นี้หมายถึง คนดี คนเก่งใช้ความดีเป็นกรอบและใช้ความเก่งเป็นพลังขับเคลื่อนให้องค์กร ปัจจัยที่ทำให้มีคุณภาพได้คือ การศึกษา โดยกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติเป็นเครื่องมือนำไปสู่การจัดการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ^๓ ซึ่งกำหนดไว้ว่าจุดหมายของการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณภาพ มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหมวด ๖ ว่ามาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^๔ ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามกรอบของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา(สมศ.)ประกอบด้วย

๗ มาตรฐาน และ ๖๑ ตัวบ่งชี้ ซึ่งมาตรฐานที่ ๖ ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๗ ว่าด้วยความพึงพอใจต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อันเป็นส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาแห่งใหม่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยทำให้มหาวิทยาลัยรู้ข้อเด่นข้อด้อยของการให้บริการด้านต่าง ๆ และนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการศึกษาที่ดี เป็นที่พึงพอใจของนิสิตและบุคคลทั่วไป จะช่วยทำให้มหาวิทยาลัยดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

^๑ พระมหาดรชชา ธมฺมมหาโส และคณะ. **ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต่อการย้ายสถานที่เรียนแห่งใหม่(วังน้อย).** (กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๕ – ๖

^๒ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. **คนคุณภาพ คือ คุณภาพการศึกษา. วิทยากรย์** (๒๕๔๔), หน้า ๘ - ๑๐

^๓ กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, รายงานการวิจัย , **การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม** <http://www.msu.ac.th/plan/employer.asp>, วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

^๔ กองวิชาการ ,มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา** http://www.mcu.ac.th/site/office/coll_module_download.php?filegroup_id=398,วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

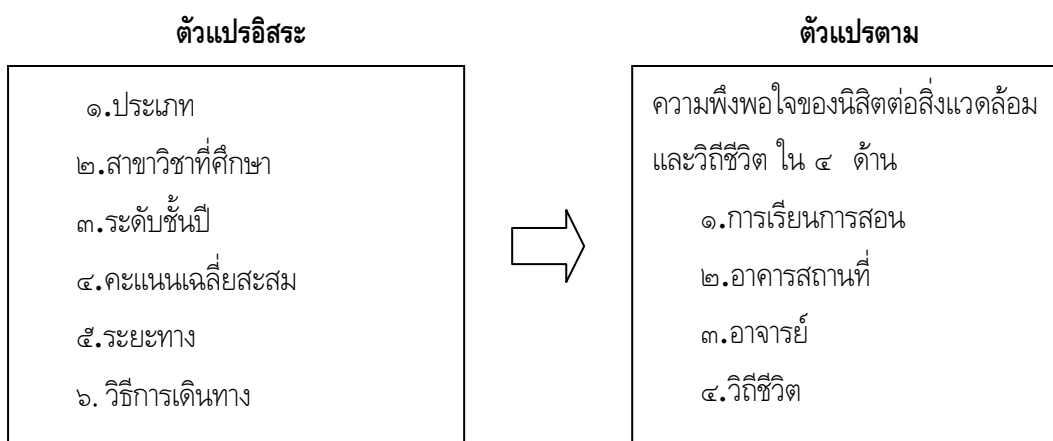
๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตใหม่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๒. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จำแนกตามประเภทนิสิต สาขาวิชา ชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ยสะสม ระยะทาง และวิธีการเดินทาง

๓. ขอบเขตของการวิจัยและกรอบแนวคิด

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ทุกชั้นปีทั้งภาคปกติและพระสังฆาธิการ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ตอบเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมทั้ง ๔ ด้าน และมีตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

๔. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑. วิทยาเขตอุบลราชธานี หมายถึงวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ของจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่ตำบลกระโสม อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๒. ความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกที่ดีที่บรรลุนิยามความต้องการหรือความคาดหวังของนิสิตต่อมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ใน ๔ ด้านคือ

๒.๑ การเรียนการสอน หมายถึง แหล่งสืบค้นข้อมูลห้องสมุด การบริการอินเทอร์เน็ต ตำราเรียน สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการทางภาษา เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ การจัดสอบวัดผล

๒.๒ อาคารสถานที่ หมายถึง บรรยากาศรอบๆ บริเวณ วิทยาเขตอุบลราชธานี ความเหมาะสมของห้องเรียน ความพร้อมด้านโต๊ะ-เก้าอี้ ความสว่าง พื้นที่ บรรยากาศ การดูแลอาคารสถานที่ การบริการสาธารณูปโภคน้ำดื่ม ห้องสุขา ห้องน้ำ สถานที่พักผ่อน สถานที่จำหน่ายอาหาร

๒.๓ อาจารย์ หมายถึง พฤติกรรมการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน การให้คำแนะนำด้านการศึกษา การติดตามดูแลความเป็นอยู่ของนิสิต

๒.๔ วิธีชีวิตของนิสิต หมายถึง ความปลอดภัย ค่าใช้จ่าย การรับภาระงานจากอาจารย์ การอบรมดูแลนิสิต การเดินทาง ความเป็นอยู่ภายในวัด การติดต่อประสานงานหน่วยงานภายในและนอก วิทยาเขตอุบลราชธานี การร่วมกิจกรรมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ

๓. นิสิต หมายถึง พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ในมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐ ตั้งแต่ นิสิตชั้นปีที่ ๑ - ๔ ที่เป็นนิสิตหลักสูตรปกติ และหลักสูตรพระสังฆาธิการ

๕. ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

๑. เพื่อทราบความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษาแห่งใหม่(ดงบังไฟ)ของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๒. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๓. เพื่อเป็นแนวทางพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนิสิตต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษาแห่งใหม่ (ดงบังไฟ) ของนิสิตวิทยาเขตอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในหัวข้อต่อไปนี้ คือ

๑. ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
๒. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
๓. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เดิมตั้งอยู่ที่ วัดมหรานาราม (พระอารามหลวง) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการศึกษาเป็นครั้งแรกเมื่อ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๐ ต่อมาในปี ๒๕๔๘ ได้ย้ายไปดำเนินการจัดการศึกษาไปที่ ดงบังไฟ ท้องที่หมู่ที่ ๑ บ้านหมากมี ตำบลกระโสม อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๐๐๐ ก.ม. ๘ ถนนสายอุบลราชธานี - ตาลชุม ห่างจากถนน ลี้กเข้าไปสู่สถานที่ตั้งประมาณ ๘๐๐ เมตร จำนวนเนื้อที่ ๒๑๒ ไร่ (เนื้อที่ทั้งหมด ๔๐๐ ไร่เศษ)^๑

วิทยาเขตอุบลราชธานี ได้ดำเนินการบริหารการจัดการศึกษาตามภารกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด ๔ คณะ ๖ สาขาวิชาเอก ดังนี้

๑. คณะพุทธศาสตร์
  - สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
  - วิชาเอกศาสนาและปรัชญา
  - วิชาเอกพระพุทธศาสนา
๒. คณะครุศาสตร์
  - สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
  - วิชาเอกสังคมศึกษา
  - วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ
๓. คณะสังคมศาสตร์
  - สาขาวิชารัฐศาสตร์

^๑ อ้างแล้ว, คู่มือนิสิต, (เอกสารอัดสำเนา, วิทยาเขตอุบลราชธานี, ๒๕๕๐), หน้า ๘- ๑๒

- วิชาเอกบริหารรัฐกิจ
- ๔. คณะมนุษยศาสตร์ - สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ
- วิชาเอกภาษาอังกฤษ

เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เป็นวิทยาเขตที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชายแดนตะวันออกสุดของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่เปิดประตูประเทศไทยไปสู่กลุ่มประเทศอินโดจีนความเป็นได้ในการพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งคณะสงฆ์ไทย ให้เป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติอุบลราชธานี เพราะพื้นที่อาณาเขตติดต่อของจังหวัดอุบลราชธานีกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยกัมพูชาแรงปัจจัยเกื้อหนุนที่จะพัฒนาศักยภาพของวิทยาเขตอุบลราชธานีให้ไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา เป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาตินั้น ก็เพราะพระสังฆาธิการและพุทธศาสนิกชนภายในจังหวัดอุบลราชธานีได้ทุ่มเทกำลังแรงใจ แรงศรัทธา และกำลังทรัพย์ในการสนับสนุนสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์แห่งนี้ เป็นอย่างดียิ่ง

ดังนั้นการที่จะพัฒนา มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งนี้ ให้ไปสู่เป้าหมายและทิศทางใดได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องได้รับการอุปถัมภ์ ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากพระสังฆาธิการ ทุกระดับ ได้รับความร่วมมือ ร่วมใจจากภาคเอกชน พ่อค้าประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อที่จะเป็นพลังปัจจัยเกื้อหนุนขับเคลื่อนให้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เป็นมหาวิทยาลัยแห่งพระพุทธศาสนา และเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชีวิตในอนาคตโดยแท้จริง

๒. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของนิสิต

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๖ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหมวดที่ ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกนั้นได้กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกให้สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับอุดมศึกษาที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ได้กำหนดเป็นกรอบ ซึ่งประกอบด้วย ๗

มาตรฐาน ๖๑ ตัวบ่งชี้^๑ ซึ่งในมาตรฐานที่ ๕ มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑๓ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ หมายถึง แต่ละส่วนงานมีระเบียบการใช้อาคารสถานที่และผู้รับผิดชอบดูแล เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอนและการบริการวิชาการ ตลอดถึงการประเมินประสิทธิภาพในการใช้อาคารสถานที่ การนำผลการประเมินดังกล่าวมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานดังนี้

- ๑.มีระเบียบการใช้อาคารสถานที่
- ๒.มีผู้รับผิดชอบดูแล
- ๓.มีหลักฐานการใช้อาคารสถานที่
- ๔.มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ตามกระบวนการกิจกรรม ๕ ส.
- ๕.มีการนำผลประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

และตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑๔ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม ซึ่งหมายถึงแต่ละส่วนงานมีนโยบายในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม มีผู้รับผิดชอบดูแล มีการประเมินประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสภาพสิ่งแวดล้อม และนำผลการประเมินดังกล่าวมาปรับปรุง เพื่อพัฒนาให้เอื้อต่อการเรียนการสอนและการบริการวิชาการ^๒ ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานดังนี้

- ๑.มีนโยบายในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม
- ๒.มีผู้รับผิดชอบดูแล
- ๓.มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศทางวิชาการ
- ๔.มีการประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
- ๕.มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

มาตรฐานที่ ๖^๒ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๗ ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง ระดับความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในแต่ละวิชาซึ่งประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ การเตรียมเนื้อหา การบูรณาการ และความรู้ความสามารถของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนิสิต อันเป็นตัววัดด้านทรัพยากรทำให้คุณภาพนิสิตดีตามไปด้วย ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐาน คือ ความพึงพอใจของนิสิตต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจ ๕ ระดับ ได้แก่

ต่ำกว่า ๓.๐๐
 ๓.๐๐ - ๓.๔๙

^๑ กองวิชาการ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา**
http://www.mcu.ac.th/site/office/coll_module_download.php?filegroup_id=398, วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

^๒ เรื่องเดียวกัน

๓.๕๐ - ๓.๕๙

๔.๐๐ - ๔.๔๙

๔.๕๐ ขึ้นไป

ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำหนดไว้ตามกรอบที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เป็นหลักในการวิจัย ความพึงพอใจของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีในครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจเพื่อประกอบการวิจัยดังนี้

๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

๒.๒.๑ ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า satisfaction ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายคนได้ทำการศึกษา และให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กิติมา ปรีดีติลล^๑ กล่าวว่าไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อ องค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ และเขาได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

ธงชัย สันติวงษ์^๒ กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากการที่ได้รับการ ตอบสนองต่อความต้องการของตนเองอย่างดีหรือสมบูรณ์ที่สุด

จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลซึ่งมักเกิดจากการ ตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการไม่ได้รับการ ตอบสนอง ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

๒.๒.๒ ทฤษฎีความพึงพอใจ

เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งที่มีผลต่อความพึงพอใจจากการศึกษา พอจะสรุปได้มีทฤษฎีที่น่าสนใจ^๓ ดังนี้

๑) ทฤษฎีของเฮอิร์ท เบิร์ก (Frederick Herzberg Theory , ๑๙๕๙) สาละสำคัญของทฤษฎี นี้คือ ความต้องการของคนที่จะหลีกเลี่ยงความไม่สบายต่าง ๆ และความเจ็บปวด (Animalistic Needs) สิ่งเหล่านี้เรียกว่า Hygiene factors ต้องการที่จะเจริญเติบโตและพัฒนาทางด้านจิต ความต้องการนี้จะ

^๑ กิติมา ปรีดีติลล, **ทฤษฎีบริหารองค์การ**, (กรุงเทพฯ: ธนกิจการพิมพ์, ๒๕๒๙), หน้า ๓๒๑ – ๓๒๒.

^๒ ธงชัย สันติวงษ์. **พฤติกรรมองค์การ : ถ้าศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การเชิงบริหาร**, (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๐), หน้า ๓๘๙

^๓ **ทัศนคติและความพึงพอใจในการทำงาน**, <http://www.geocities.com/recture2002/chap5.doc>. วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐.

สัมพันธ์กับสาระของงาน เช่น ความสามารถ สิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการที่เรียกว่า Motivators และ เมื่อเกิดขึ้นย่อมทำให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจ

๒) ทฤษฎีของรูม (Vroom's Theory) สาระสำคัญมีดังนี้

(๑) บุคคลจะถูกกระตุ้นให้ทำอะไรนั้นเกิดจาก สิ่งที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ หรือสนองความต้องการของเขา และความต้องการนั้นเป็นสิ่งของ

(๒) บุคคลจะพึงพอใจในงาน ถ้างานนั้นเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ การกระตุ้นความพึงพอใจในงาน โดยใช้รางวัลหรือสิ่งตอบแทน จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจขึ้น

สรุปแนวคิดของรูม (Vector H. Vroom , ๑๙๖๔) พบว่า ความพึงพอใจเกิดจาก ความพึงพอใจของเขากับการกระทำของงานที่เขาทำอยู่ ดังนั้นตัวการกระทำ (Performance) เป็นตัวกำหนดความพึงพอใจในงานได้

๓) ทฤษฎีความแตกต่าง (Discrepancy Theory) มีสาระสำคัญดังนี้ ทศนคติอย่างเดียวไม่ใช่ตัวกำหนดความพึงพอใจความพึงพอใจเกิดจากความแตกต่างกันระหว่างความคาดหวัง (Expectation) กับรางวัล (Rewards) เช่น ถ้าบุคคลได้สิ่งตามที่เขาคาดหวัง ก็ย่อมเกิดความพึงพอใจ ระดับความพึงพอใจจึงขึ้นอยู่กับช่องว่างระหว่างสิ่งที่ได้รับกับความคาดหวังของเขา ดังสมการ

$$S = R - E$$

ผู้สนับสนุนแนวคิดนี้ คือ ล็อก (Locke , ๑๙๖๙) ซึ่งบอกว่า ความพึงพอใจของบุคคลขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างผลอันแท้จริงของเขาที่ได้จากงานกับผลที่เขาคาดหวังว่าจะได้

๔) ทฤษฎีความยุติธรรม (Emuity Theory) มีสาระสำคัญ คือ ความชอบหรือความพึงพอใจของบุคคลเกิดจากความยุติธรรม หรือความเท่าเทียมกัน หากผลที่ออกมาไม่ได้รับความเป็นธรรม ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

ผู้มีแนวความคิดนี้ เช่น อาดัม (Adam, ๑๙๖๕) กล่าวว่า บุคคลจะรู้สึกที่ไม่ยุติธรรม ถ้าเขารู้ว่า สิ่งที่ตอบแทนจากการทำงานไม่เท่ากับคนอื่น เมื่อเกิดการเปรียบเทียบกัน หากไม่เป็นอย่างที่เขาคouldจะได้รับ ย่อมมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ

ส่วน พริตชาร์ด (Pitchard , ๑๙๖๙) ได้สรุปว่า ความสำคัญของความยุติธรรมไม่ขึ้นอยู่กับการเปรียบเทียบผลกับผู้อื่นเท่านั้นยังรวมถึงผลงานที่เขาทำด้วย หากผลตอบแทนไม่คุ้มยอมเกิดความไม่ยุติธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดความไม่พอใจได้

๕) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (maslow's hierarchy of needtheory) พรณิ ชูทัย เจนจิต ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีลำดับความต้องการของ maslow ไว้ดังนี้ มาสโลว์ เป็นผู้หนึ่งที่ได้ศึกษาถึงความต้องการของมนุษย์โดยการมองเห็นว่ามนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น ความต้องการของมนุษย์นี้มีมากมายหลายอย่างด้วยกัน ซึ่งมาสโลว์

ได้นำความต้องการเหล่านั้นมาจัดเรียงลำดับขั้นต่ำสุดไปขึ้นสูงสุดเป็น ๗ ขั้นด้วยกัน โดยที่มนุษย์จะต้องมีความต้องการในขั้นสูง ๆ ถ้าความต้องการในขั้นต้นๆ ได้รับการตอบสนองเสียก่อน นอกจากนี้มาสโลว์เป็นผู้ที่มองเห็นว่าโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เกิดมาดี และพร้อมที่จะทำสิ่งดีถ้าความต้องการพื้นฐานของเขาได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ และมองว่าความดีที่อยู่ในตัวมนุษย์เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดการเรียนรู้หรือการแสดงพฤติกรรมเกิดจากแรงผลักดันภายในตัวบุคคล เด็กมีธรรมชาติพร้อมที่จะศึกษาสำรวจสิ่งต่างๆ มนุษย์ทุกคนมีแรงผลักดันภายในที่จะไปถึงสภาพการณ์ที่จะตระหนักในความสามารถของตนเอง ซึ่งหมายถึงความสามารถที่จะชนะใจตนเอง ยอมรับตนเองทั้งในส่วนบกพร่องและส่วนดี รู้ทั้งจุดอ่อนและตระหนักในความสามารถของตนเอง พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง เป็นภาพที่บุคคลพยายามใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งมนุษย์จะพัฒนาขึ้นมาขั้นนี้ได้ถ้าความต้องการในขั้นต้นๆ ก่อนที่จะถึงขั้นนี้ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอเสียก่อน

Maslow ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการเกิดความต้องการไว้ ดังนี้

เมื่อความต้องการในขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนอง มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไป ซึ่งความต้องการที่ได้รับการตอบสนองนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เต็มเสียก่อน จึงจะมีความต้องการในขั้นถัดไปได้ ความต้องการของมนุษย์จะได้รับตอบสนองเพียงบางส่วน และมีบางส่วนจะไม่ได้รับการตอบสนอง เมื่อความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนองก็จะมีความต้องการอื่นเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการอื่นที่เกิดขึ้นค่อยเป็นไป มิใช่เกิดอย่างทันทีว่่งที่ เช่น เมื่อความต้องการ ก. ได้รับการตอบสนองประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ ข. ก็จะไม่ปรากฏ แต่ถ้าความต้องการ ก. ได้รับประมาณ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ ข. อาจจะปรากฏออกมา ๕ เปอร์เซ็นต์ เมื่อความต้องการ ก. ได้รับการตอบสนองประมาณ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ ข. ก็จะปรากฏออกมาเป็น ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นเช่นนี้ไปเรื่อยๆ มาสโลว์เสนอความต้องการไว้ ๕ ขั้น คือ กล่าวถึงขั้นที่ ๕ “การตระหนักในความสามารถของตนเอง”

มาสโลว์ นำประสบการณ์ที่ได้จากการเป็นนักจิตวิทยาและผู้ให้คำปรึกษามาเป็นพื้นฐานในการเสนอทฤษฎี ที่อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่าจะมีความต้องการเป็น ๕ ลำดับขั้น จากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุด คือ

๑. ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ความต้องการทางเพศ

๒. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (safety and security needs) เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการด้านร่างกายจนเป็นที่พอแล้วก็จะเกิดความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง ตามมา ซึ่งต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง ทั้งทางร่างกาย เช่นต้องการได้รับความคุ้มครองปกป้อง ต้องการกฎระเบียบ กฎหมาย ต้องการเป็นอิสระส่วนตัว

๓. ความต้องการทางสังคม (social needs) เริ่มแรก maslow เสนอว่าเป็นความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมในสังคม ต่อมาได้รวมเอาความรู้สึกต้องการมิตรภาพต้องการมีสัมพันธภาพกับ

เพื่อน กับสามีภรรยาและบุตรหลานเข้ามาด้วย ความต้องการขั้นนี้ เป็นความต้องการที่จะเป็นผู้ให้และผู้รับ จากสังคม ถ้าไม่ได้รับความพึงพอใจ จากความต้องการขั้นนี้ จะเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง ว่าเหว ถูกตัดออกหรือปฏิเสธจากสังคม ซึ่งมาสโลว์เห็นว่า สามารถทำให้เกิดผลต่อเนื่องไปถึงการปรับตัวที่ไม่ดีใน สังคมได้

๔. ความต้องการยอมรับนับถือ (esteem needs) เป็นความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียงความ ต้องการการยอมรับนับถือตนเองเคารพตนเอง เช่น ความต้องการสัมฤทธิ์ผล ความต้องการมีความสามารถ ความภูมิใจในคุณภาพของงาน ที่จะช่วยให้เกิดการยอมรับนับถือจากคนอื่น เช่น ความมีชื่อเสียงมีสถานภาพ มีเกียรติยศ การได้รับความสนใจ การมีผู้อื่นยอมตามการได้รับการยอมรับนับจากคนอื่น ในประเภทนี้อาจ ทำให้ผู้มีความต้องการการยอมรับนับถือสูง มีลักษณะต้องขึ้นหรือพาผู้อื่น ทำให้ไม่เป็นตัวของตัวเอง ในบาง สถานการณ์อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างการกระทำตามความคิดของตนกับการที่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

๕. ความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตน (self – actualization needs) เป็นความ ต้องการพัฒนาตนเองตามศักยภาพสูงสุด ได้แสดงออกซึ่งทักษะและความเป็นเลิศในบางสิ่งบางอย่างที่ตนมี และมีอารมณ์ซึ่งแสดงออกถึงบุคลิกภาพสมบูรณ์ ความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตน เป็นกระบวนการไม่ ลิ้นสุด นั่นคือความรู้สึกว่าตนเองถึงจุดหมายปลายทางสุดท้าย แล้วก็จะมีความหมายต่อๆ ไปเรื่อย ๆ ตาม ศักยภาพของตน ผลงานของ Maslow ในระยะต่อมาได้อธิบายว่า ความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตน

ไม่อาจอธิบายได้อย่างสมบูรณ์เพียงพอเหมือนความต้องการขั้นอื่น ๆ เพราะความต้องการ ความสำเร็จสูงสุดแห่งตนมีแนวโน้มว่าบุคคลจะมีศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความสำเร็จแห่งตนเพิ่มขึ้น เรื่อย ๆ

มาสโลว์ ได้เสนอลักษณะของคนที่มีความสำเร็จสูงสุดแห่งตนไว้ดังนี้คือมีความเป็นเลิศในการ รับรู้ความจริง มีการยอมรับตนเอง ยอมรับผู้อื่น และยอมรับในธรรมชาติ มีความสมัครใจในการกระทำ โดยไม่ต้องมีใครกระตุ้น มีความสนใจปัญหาอย่างแท้จริง มีความปรารถนาเป็นส่วนตัวและมีการปลื้มตัวมาก ขึ้น มีความเป็นตัวของตัวเองสูง และต่อต้านความจำกัดของปทัสถานทางวัฒนธรรม มีความซาบซึ้งและมี ปฏิกริยาโต้ตอบทางอารมณ์ มีประสบการณ์สูงสุดบ่อย ๆ มีการยอมรับในเชื้อชาติเผ่าพันธุ์มนุษย์ มีการ ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่านิยมและมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยมาก มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์มาก รวมทั้งมีความระมัดระวังในระบบค่านิยม

โดยสรุปแล้วทั้ง ๕ ทฤษฎี เกี่ยวกับความพึงพอใจนั้นได้ชี้ให้เห็นว่า ความพึงพอใจนั้นมีสาเหตุมา จากผลของการตอบสนองต่อความต้องการทางด้านต่าง ๆ ดังนี้

ทางด้านร่างกาย ที่เรียกว่า Hygiene factor

ทางด้านจิตใจ ที่เรียกว่า Self – Actualization

ทางด้านผลของการกระทำในงาน

ทางด้านความแตกต่าง

ทางด้านความยุติธรรม

๒.๒.๓ องค์ประกอบและปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

ในการบริหารงานผู้บริหารย่อมต้องการให้งานในหน่วยงานของตนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และต้องการให้สมาชิกในองค์กรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้วย ซึ่งทรงคักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์^๑ ได้เสนอแนวคิดในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ เกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

๑. ด้านการจัดระบบขององค์กร ถ้าองค์กรใดมีระบบรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางมาก ความพึงพอใจจะต่ำ ผู้ที่มีวุฒิสูง มีความสามารถ ความพึงพอใจจะสูง มีขั้นตอน ระเบียบวิธีการมาก ความพึงพอใจจะต่ำ มีการแบ่งลำดับมาก ความพึงพอใจจะต่ำ

๒. ด้านการบริหารงานทั่วไป สาเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ มีสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับภายในกิจการของงานนั้น ๆ โดยตรง

๓. ด้านจิตวิทยา สิ่งจูงใจที่สำคัญของมนุษย์ คือ ความต้องการ ความสัมฤทธิ์ผลในหน้าที่การงาน

ปัจจัยจูงใจ^๒ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้คนเกิดความพึงพอใจถ้ามีสิ่งเหล่านี้จะทำให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนปัจจัยค้ำจุนทำหน้าที่เป็นตัวป้องกันมิให้คนเกิดความไม่พึงพอใจ เมื่อใดที่บุคคลได้รับการตอบสนองปัจจัยชนิดนี้เพียงพอแล้ว ความไม่พึงพอใจจะหมดไปแต่ไม่ได้หมายความว่าความพึงพอใจจะเกิดขึ้น ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อปัจจัยจูงใจได้รับการตอบสนองหรืออีกนัยหนึ่งถ้าคนได้รับปัจจัยค้ำจุนเพียงพอ ไม่ได้หมายความว่าคนนั้นจะทำหน้าที่เต็มความสามารถหรือไม่อยู่ได้รับการตอบสนองปัจจัยจูงใจเท่านั้น ซึ่งมีผู้เรียกทฤษฎีนี้ว่า “ทฤษฎีปัจจัยจูงใจ – ปัจจัยค้ำจุน” (Motivation – Hygiene Theory) เครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นพอสรุปได้ดังนี้

๑. ความมั่นคงปลอดภัยและความสะดวกสบาย บุคคลทุกคนในองค์กรต้องการมาตรฐานการครองชีพที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัย มีความสะดวกสบายพอสมควร ต้องการปัจจัยสี่ ไม่ต้องวิตกกังวลเรื่องเงิน และการมีประกันสุขภาพสิ่งเหล่านี้ย่อมทำให้คนไม่ต้องดิ้นรน ทำงานด้วยความสุข

๒. สภาพการทำงานเป็นที่น่าชื่นชมยินดี คุณภาพของที่ทำงานและสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น มีการจัดบริเวณร่มรื่น เครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ ทันสมัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ช่วยให้บรรยากาศในการทำงานเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ทำงานเกิดความผ่อนคลาย มีกำลังใจและความกระตือรือร้นมากขึ้น

^๑ ทรงคักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์. **ความพึงพอใจในการทำงาน**. (กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.๒๕๒๓).หน้า ๑ – ๒.

^๒ กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,รายงานการวิจัย ,**การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม** (<http://www.msu.ac.th/plan/employer.asp>:วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐)

๓. ความรู้สึกเป็นเจ้าของถ้าผู้ร่วมงานมีความรู้สึกต่อตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกิจการองค์กร ควรสร้างให้ทุกคนมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มด้วยหลาย ๆ วิธี เช่น การให้โอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรม การให้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการวางแผนร่วมกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเสริมสร้างความรับผิดชอบและความรู้สึกความเป็นเจ้าของ ตลอดจนความเป็นกันเองในกลุ่มให้มากยิ่งขึ้น

๔. การปฏิบัติอย่างเที่ยงธรรม ถ้าผู้บังคับบัญชามีการเล่นพรรคเล่นพวก หรือ มีการจ่ายค่าตอบแทน มีการเลื่อนขั้น เลื่อนเงินเดือน มีการแจกงานต่าง ๆ ที่เหลื่อมล้ำกัน จะทำให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจ มีการแยกตัวออกจากกลุ่ม ไม่ยอมทำงานกับกลุ่ม เป็นการสร้างความรู้สึกในแง่ที่ขาดความเที่ยงธรรม

๕. ความรู้สึกสำเร็จผล ทุกคนต้องการให้งานของตนเองสัมฤทธิ์ผล ต้องการรู้ว่ามี ความสามารถและได้ช่วยเหลือองค์กรอย่างแท้จริง ทำให้งานส่วนรวมเจริญก้าวหน้า ความรู้สึกเช่นนี้จะทำให้เขาเกิดความพึงพอใจในงาน

๖. ความรู้สึกว่ามีความสำคัญ ทุกคนย่อมปรารถนาที่จะได้รับการยอมรับหรือตระหนักในคุณค่ามีความสำคัญ ต้องการยอมรับว่างานของเขาได้ผลดี ต้องการคำชมเชย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งกระตุ้นให้เขาเกิดความพอใจในงาน

๗. การมีส่วนร่วมในงานด้านนโยบาย การกำหนดนโยบายร่วมกันระหว่างผู้บริหารระดับสูง และพนักงานจะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกพอใจในงานมากขึ้น เพราะแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยที่ผู้ใหญ่มองฟังเสียงผู้น้อย การเข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย เป็นการสอนแรงผลักดันพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการความเป็นอิสระเสรี

๘. การนับถือตนเอง การที่พนักงานจะเกิดความพึงพอใจในงานอย่างเต็มที่ที่จะช่วยให้คนทำงานรู้สึกเคารพนับถือตนเอง โดยทุกคนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในงานด้วยความรู้สึกเท่าเทียมกับผู้อื่น

๒.๒.๔ การวัดความพึงพอใจที่มีต่อการบริการ

มิลเล็ต(Millet)^๑ ได้กล่าว ถึงความพึงพอใจในการบริการ (Satisfactory Service) หรือความสามารถที่จะพิจารณาว่าบริการนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ โดยวัดได้จาก

๑. การให้บริการอย่างเสมอภาค ไม่ว่าจะเป็ใคร (Equal able Service)

๒. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันต่อเวลา (Timely Service) คือการให้บริการตามลักษณะความจำเป็นรีบด่วน

๓. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ การบริการอย่างเพียงพอในด้านสถานที่ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

^๑ อ่างแล้ว, กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,รายงานการวิจัย ,การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (<http://www.msu.ac.th/plan/employer.asp>:วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐)

๔. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การบริการจนกว่าจะบรรลุผล

๕. การให้การบริการที่มีความก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนางานบริการทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้มีความก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ

ศาสตราจารย์ ไสยสมบัติ* กล่าวว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บริการจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นการวัดความพึงพอใจในการใช้บริการอาจจะกระทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

๑. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการร้องขอหรือขอความร่วมมือ จากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ หรือเป็นคำตอบอิสระ โดยคำถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ สถานที่ให้บริการ บุคลากรที่ให้บริการ เป็นต้น

๒. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจโดยวิธีสัมภาษณ์นับว่าเป็นวิธีที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง

๓. การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการและหลังรับบริการแล้ว เช่น การสังเกตกิริยาท่าทาง การพูด สีหน้า และความถี่ของการมาขอรับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

จะเห็นได้ว่า การวัดความพึงพอใจต่อการบริการนั้น สามารถที่จะทำการวัดได้หลายวิธี ทั้งขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้

๓. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนิสิตต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตงานในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ประกอบ กุลบุตร (๒๕๔๑) ได้ทำวิจัยเรื่องพึงพอใจของนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตจังหวัด

* ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข การดำเนินการจัดทำ การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ในมิติของการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัด ของ กพร. http://www.ict.moph.go.th/project/evaluate/content/Output_satisfaction.pdf , วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

อุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านการการบริหาร ด้านการเรียนการสอนและด้านกิจกรรมนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวน ๓๓๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น ๒ ตอน จำนวน ๕๐ ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test ผลการวิจัย พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ๑ ด้าน คือด้านการเรียนการสอน และอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน คือ ด้านบริหารและด้านกิจกรรมนักศึกษา

สุเทพ ไชยมงคล (๒๕๔๓) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการของหน่วยงานในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ๑๐ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับ ปวส. ๒ แผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิคเขตการศึกษา ๑๐ ต่อการให้บริการของหน่วยงานรวม ๙ หน่วยงาน ได้แก่ งานการเงิน งานทะเบียน งานอาคารสถานที่ งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา งานปกครอง งานสวัสดิการพยาบาลและหอพัก งานวัดผลและประเมินผล และงานห้องสมุดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับ ปวส. ปีที่ ๒ สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา ๑๐ ทั้ง ๖ แห่ง จำนวน ๓๖๐ คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานในวิทยาลัยเทคนิค โดยภาพรวมและแต่ละหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในงานวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมากเป็นอันดับ ๑ และมีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานแนะแนวอาชีพและจัดหางานเป็นอันดับสุดท้าย มีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านงานอาคารสถานที่ พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ อันดับแรกคือ โรงอาหารและสถานที่รับประทานอาหารสะอาดและสะดวกในการใช้ ส่วนอันดับสุดท้าย คือการดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วม

งานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ อันดับแรก คือการให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และอันดับสุดท้าย คือ การอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ และอื่นๆ ในการจัดกิจกรรม

ด้านงานปกครอง พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ อันดับแรก คือ การชี้แจงระเบียบข้อบังคับ แนวปฏิบัติของสถานศึกษา ให้นักเรียน นักศึกษาทราบเพื่อปฏิบัติ และอันดับสุดท้าย คือระบบการรักษาความปลอดภัย ทรัพย์สินของนักเรียน นักศึกษา

ดำเนินงานห้องสมุด พบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในข้อที่ว่า สถานที่และบรรยากาศของห้องสมุด และอยู่ในระดับปานกลางอันดับสุดท้าย คือการให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ที่ต้องการใช้พิมพ์

ธงชัย เจริญนนท์ (๒๕๕๔) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า

๑. อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน ๓ ด้าน อยู่ในระดับน้อย โดยมีรายข้อที่เป็นปัญหาระดับมาก พบประเด็นสำคัญคือ อาจารย์ผู้สอนขาดตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร ผู้เรียนไม่ตั้งใจเรียนขาดความกระตือรือร้นต่อการเรียนการสอนในบางรายวิชา มหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่อำนวยความสะดวกการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของแต่ละรายวิชา ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหารายข้ออยู่ในระดับมาก นักศึกษาขาดตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร ผู้เรียนไม่ตั้งใจเรียนขาดความกระตือรือร้นต่อการเรียนการสอนในบางรายวิชา มหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่อำนวยความสะดวกการเรียนการสอนอาจารย์สอนแจ้งผลสอบช้าเกินไป

๒. อาจารย์ผู้สอน เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดดังนี้ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ควรจัดประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับอาจารย์ผู้สอน ควรจัดประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับอาจารย์ผู้สอน เพื่อเสริมทักษะในด้านการสอน ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อและผลิตสื่อที่ทันสมัย มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ควรจัดอบรมประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและมีประสิทธิภาพ ส่วนนักศึกษาเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดดังนี้ ควรจัดทำหลักสูตรให้เป็นมาตรฐานสากลทันสมัย สอดคล้องกับการนำไปใช้ในสภาพปัจจุบัน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน จัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อและผลิตสื่อที่ทันสมัย เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดระบบการวัดผลประเมินผลให้มีความยุติธรรมแก่นักศึกษาและแสดงผลการเรียนให้นักศึกษาทราบตามวัน เวลาที่กำหนด

ศกุนตลา ทานอก และคณะ (๒๕๕๖) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า

๑. สภาพการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ในด้านการบริหารงานวิชาการ มีการแบ่งความรับผิดชอบให้แก่ทั้ง ๓ หน่วยงาน คือ สำนักงาน

วิทยาเขต สำนักวิชาการ และวิทยาลัยสงฆ์ ปัจจุบันเปิดสอน ๔ วิชาเอก คือ วิชาเอกพุทธศาสนา การสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และรัฐศาสตร์ โดยทุกหลักสูตรให้ความสำคัญกับวิชาเอก และวิชาแกน พระพุทธศาสนาไว้ใกล้เคียงกัน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ทั้งในด้านห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เครื่องมือ อุปกรณ์และเอกสารตำรายังมีไม่เพียงพอ อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา ๒๕๔๕ มีจำนวน ๕๐ รูป/คน แยกเป็นอาจารย์ประจำ ๒๐ รูป / คน และอาจารย์พิเศษ ๓๐ รูป/คน อาจารย์ทุกคนใช้การสอนแบบบรรยายมีการให้นักศึกษาค้นคว้าทำรายงานเป็นงานกลุ่มหรือรายบุคคล ให้ทำใบงาน ทำแบบฝึกหัด สื่อการสอนที่ใช้มาก คือ เอกสารประกอบการสอน อาจารย์ต้องการพัฒนาตนเอง ด้านเทคนิควิธีสอน การเขียนเอกสารตำราและการวิจัย ในส่วนของนิสิตในปีการศึกษา ๒๕๔๕ มีจำนวน ๕๕๗ รูป เป็นนิสิตหลักสูตรปกติ ๔๖๒ รูป หลักสูตรพิเศษ ๑๓๑ รูป เป็นนิสิตคณะพุทธศาสตร์มากที่สุด ส่วนมากเป็นพระลูกวัด มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี มากที่สุด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมากที่สุด รองลงมา จากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หลังสำเร็จการศึกษา นิสิตบางส่วนมีเป้าหมายที่จะลาสิกขา บางส่วนต้องการดำรงเพศบรรพชิตต่อไป ในขณะที่อีกจำนวนหนึ่งยังไม่แน่ใจ ทั้งนี้เป้าหมายหลังสำเร็จการศึกษาของนิสิต มีความสัมพันธ์กับตัวแปรคณะ ชั้นปี อายุ พรรษา และสถานภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขต นครราชสีมา ตามทัศนะของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ๑ ด้าน ระดับปานกลาง ๓ ด้าน โดยปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมาเป็นด้านนิสิต ด้านอาจารย์ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ โดยปัญหา ๓ ลำดับแรก ของแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านนิสิต ได้แก่ ความรู้พื้นฐานแตกต่างกันมาก ขาดความรู้พื้นฐานที่จำเป็นและอายุแตกต่างกันมาก ด้านอาจารย์ได้แก่ ขาดเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ขาดความรู้ในการผลิตสื่อการสอน และขาดเอกสารตำราในการค้นคว้า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง เพราะมีกิจกรรมมาก เกณฑ์การประเมินผลของมหาวิทยาลัยสูงเกินไป และอาจารย์ไม่ใช้สื่อการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การค้นคว้าจาก Internet ไม่สะดวก คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ และเอกสารตำราทางวิชาการไม่เพียงพอ

๓. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขต นครราชสีมา ของอาจารย์ที่เป็นพระภิกษุและฆราวาส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๑ ด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ โดยอาจารย์ที่เป็นพระภิกษุมีความคิดว่ามีปัญหาสูงกว่าอาจารย์ที่เป็นฆราวาสส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครราชสีมา ตามทัศนะของอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านนิสิต ด้านอาจารย์ และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน โดยอาจารย์ประจำมีความคิดว่ามีปัญหาสูงกว่าอาจารย์พิเศษ

๔. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา ตามทัศนะของนิสิตอยู่ในระดับปานกลางทั้ง ๔ ด้าน โดยปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านนิสิต ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านอาจารย์ ตามลำดับ โดยปัญหา ๓ ลำดับแรกของแต่ละด้านมี ดังนี้ ด้านนิสิต ได้แก่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน ขาดความรู้พื้นฐานที่จำเป็นและอายุแตกต่างกัน ด้านอาจารย์ได้แก่ ไม่ใช้สื่อการสอนที่เร้าความสนใจ ขาดเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้และขาดความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง เพราะมีกิจกรรมเสริม อาจารย์ส่งผลการสอบไม่ตรงเวลาและเกณฑ์การประเมินผลสูงเกินไป ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ การใช้ Internet เพื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และเอกสารตำราทางวิชาการไม่เพียงพอ

๕. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ตามทัศนะ ของนิสิตที่สังกัดคณะต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้ง ๔ ด้าน โดยนิสิตคณะมนุษยศาสตร์มีความคิดว่า มีปัญหาสูงกว่านิสิตคณะอื่นๆ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามทัศนะของนิสิตที่มีชั้นปีต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความคิดว่า มีปัญหาต่ำกว่านิสิตชั้นปีอื่นๆ ปัญหาจากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัย ทั้ง ๔ ด้าน โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน เป็นภารกิจที่โดดเด่นที่สุดส่วนภารกิจอื่นยังมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยสงฆ์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ที่เน้นวิชาการทางพระพุทธศาสนาให้เป็นเลิศทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานตามภารกิจ

๖. ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามทัศนะของนิสิตที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านนิสิต ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน โดยนิสิตที่มีอายุ ๓๖ ปีขึ้นไป มีความคิดว่า มีปัญหาต่ำกว่านิสิตกลุ่มอายุอื่นๆ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามทัศนะของนิสิตที่มีพรรษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้ง ๔ ด้าน โดยนิสิตที่มีพรรษา ๑๖ พรรษาขึ้นไป มีความคิดว่ามีปัญหาต่ำกว่านิสิตกลุ่มอื่นๆ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามทัศนะของนิสิตที่มีสถานภาพต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ ด้าน ได้แก่ด้านนิสิต ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน โดยนิสิตที่เป็นพระสังฆาธิการมีความคิดว่ามีปัญหาค่ากว่านิสิตที่เป็นพระลูกวัดและสามเณร

สมบูรณ ตันยะ และคณะ (๒๕๔๖) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ตามการรับรู้ของนิสิตและนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา มีการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในทางที่ดี มากที่สุด รองลงมา เป็นด้านพุทธศาสนบัณฑิต ด้านอาจารย์และด้านนิสิตตามลำดับ ในด้านมหาวิทยาลัย นิสิตมีการรับรู้ว่าเป็นสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับพระภิกษุสามเณร เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยเข้ามาศึกษา เป็นแหล่งวิชาการทางพระพุทธศาสนาและเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่พระพุทธศาสนาตามลำดับในด้านอาจารย์นิสิตมีการรับรู้ว่าเป็นที่พอใจและใช้คำพูดเหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ มีความเป็นกันเองกับนิสิตและมีความเป็นครูตามลำดับ ในด้านพุทธศาสนบัณฑิต นิสิตมีการรับรู้ว่ามีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรอบรู้พระธรรมวินัย และมีความซื่อสัตย์สุจริตตามลำดับ ส่วนด้านนิสิต นิสิตมีการรับรู้ว่าเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนตามลำดับ

นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ที่สังกัดคณะต่างกัน มีการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ทั้ง ๔ ด้าน โดยด้านตัวมหาวิทยาลัย นิสิตคณะพุทธศาสตร์มีการรับรู้ในทางที่ดีสูงกว่านิสิตคณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ ด้านอาจารย์ นิสิตคณะพุทธศาสตร์ คณะครูศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ มีการรับรู้ในทางที่ดีสูงกว่านิสิตคณะมนุษยศาสตร์ ด้านนิสิตนิสิตคณะพุทธศาสตร์ มีการรับรู้ในทางที่ดีสูงกว่านิสิตคณะครูศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ส่วนด้านพุทธศาสนบัณฑิต เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ไม่พบความแตกต่างกัน

ประมวล ต้นยะและคณะ(๒๕๕๖) ได้วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งภายนอกและภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อค้นหาสภาพการณ์ที่เป็นเชิงโอกาส ภาวะคุกคาม จุดแข็งและจุดอ่อน พบว่า

ปัญหาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนั้นหากจะมองโดยภาพรวมของมหาวิทยาลัยแล้ว พบว่ามีปัญหาในหลายด้าน ได้แก่ด้านการบริหารงานทั่วไป กล่าวคือ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่บางส่วนงานยังไม่ให้ความสำคัญกับแผนปฏิบัติการเท่าที่ควร ระเบียบข้อบังคับที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมหรือเอื้อต่อการดำเนินงาน อาคารสถานที่คับแคบ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานที่ดีพอ ด้านการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยยังเป็นไปด้วยความล่าช้า ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เกิดความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสของการเรียนรู้ของนิสิตในส่วนกลางกับวิทยาเขตต่างๆ ทัดเทียมกัน การพัฒนาคุณวุฒิของอาจารย์ประจำยังไม่ได้สัดส่วนกับนิสิตและยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ด้านงานวิจัย บุคลากรยังขาดความรู้ความสามารถในการทำงานวิจัย ทำให้ต้องมอบหมายให้บุคลากรภายนอกช่วยทำงานวิจัยให้ด้านการบริการแก่สังคม พบว่า งบประมาณที่ได้รับอุดหนุนยังไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในด้านนี้โดยตรง และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า ขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง และยังไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ยังมีปัจจัยอยู่หลายประการ ได้แก่ หลักสูตร ประสิทธิภาพของอาจารย์ ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนอื่นๆ อาทิ งบประมาณ อุปกรณ์การศึกษาสภาพห้องเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และ อุปกรณ์เครื่องใช้ในการเรียนการสอนอื่นๆ เป็นต้น จากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งภายนอกและภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่ามีปัจจัยภายนอกที่เป็นภาวะคุกคามทั้งด้านกฎหมายและการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี และปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อน ด้านโครงสร้างและนโยบาย ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านข้อมูลข่าวสารและวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการและด้านผลงาน ลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจพบได้ในวิทยาเขตอื่นๆ เช่นกัน จึงเป็นภาระของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่จะต้องหาแนวทางแก้ไข ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปจากงานวิจัยดังกล่าว ทำให้มองเห็นถึงบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ที่จะต้องมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และนอกจากนั้นต้องดำเนินการตามภารกิจอื่น ๆ ซึ่งมีระดับแตกต่างกันการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยทั้ง ๔ ด้าน โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน เป็นภารกิจที่โดดเด่นที่สุดส่วนภารกิจอื่น ยังมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะด้านการเรียนการสอน เป็นภารกิจที่โดดเด่นที่สุด ส่วนภารกิจอื่น ยังมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ที่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา ทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

สุชีพ จันทร์ทอง (๒๕๔๘) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการของกองยานพาหนะ อาคารและสถานที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมบุคลากรที่ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในบริการทั้ง ๕ ด้าน อยู่ในระดับปานกลางและมาก คือ ด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ จำนวนไฟฟ้า แสงสว่างของถนน ทางแยกและประตูน้ำประปามีความสะอาดเพียงพอสำหรับการดื่มและใช้ ความเพียงพอของเลขหมายโทรศัพท์ภายในที่จัดให้หน่วยงานด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ ความพร้อมของอาคารในการจัดการเรียนการสอน การประชุมสัมมนา ด้านสวนและการรักษาความสะอาด ได้แก่ ความสะอาดของสนามหญ้าและสวนหย่อม มีบริการบางส่วนที่บุคลากรใช้บริการไม่พึงพอใจคือด้านความปลอดภัย ได้แก่ การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่บริเวณทางแยก ด้านยานพาหนะ ได้แก่ การปฏิบัติงานของพนักงานขับรถยนต์สุภาพ อ่อนน้อมและมีมนุษยสัมพันธ์ด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ การซ่อมบำรุงถนนให้อยู่ในสภาพที่ดี และสะดวกต่อการเดินทาง ด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ ความปลอดภัยต่อบุคคลและทรัพย์สินภายในอาคารและด้านสวนและการรักษาความสะอาดบริเวณพื้นที่สวนกลาง ได้แก่ ความเหมาะสมของจุดทิ้งขยะและช่วงเวลาในการเก็บขยะ เพื่อให้การปฏิบัติงานบริการมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อหน่วยงานมากขึ้น

สุนันท์ ตามถิ่นไทย (๒๕๔๗) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตระดับนักศึกษาต่อ การให้บริการการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาต่อ การให้บริการการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาต่อ การให้บริการการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร และแผนการศึกษาประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๕ จำนวน ๑,๐๓๓ คน ได้กลุ่มตัวอย่าง ๒๘๕ คน จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ ผลการศึกษา พบว่า

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจต่อการให้บริการการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านการรับสมัคร ด้านกิจกรรมนิสิต ด้านการอนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์ และด้านการเสนอแผนการศึกษา ด้านการบริการของห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และด้านคุณภาพการให้บริการของบัณฑิตวิทยาลัยมีความพึงพอใจอยู่ระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาโดยใช้ระดับความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕ ผลปรากฏผลดังนี้ (๑) จำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการสอบประมวลความรู้/การสอบวัดคุณสมบัติ และด้านคุณภาพการให้บริการของบัณฑิตวิทยาลัย โดยเพศชายมีความพึงพอใจมากกว่าเพศหญิง (๒) จำแนกตามสาขาวิชา วิทยาศาสตร์สังคมและสาขาวิทยาศาสตร์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน (๓) จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการเสนอแผนการศึกษา โดยผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ๓.๐๐-๓.๕๐ มีความพึงพอใจมากกว่าผู้ที่มีคะแนน ๓.๕๑ ขึ้นไป (๔) จำแนกตามแผนการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการรับสมัคร ด้านการลงทะเบียนเรียน ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการอนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์ ด้านการอบรมการเขียนวิทยานิพนธ์ ด้านการยื่นคำร้องทั่วไปหรือคำร้องขอใบคะแนนและหนังสือรับรองต้นกิจกรรมนิสิตโดยที่แผน ก (แบบที่มีวิทยานิพนธ์) มีความพึงพอใจมากกว่าแผน ข (แบบที่มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง) ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

พระครูสังฆรักษ์สมจิต เดชคุณรัมย์(๒๕๔๘) ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะอาจารย์และนิสิตโดยจำแนกตามคณะ ชั้นปี ระยะเวลาในการบวชและหลักสูตรที่ศึกษา ใน ๕ ด้าน คือด้านอาจารย์ ด้านนิสิต ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์และนิสิตของของ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียง ปีการศึกษา ๒๕๔๖ จำนวน ๕๓๘ รูป / คน แยกเป็นอาจารย์ผู้สอน จำนวน ๘๗ รูป/ คน และนิสิต จำนวน ๔๕๑ รูป ได้สุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นแบบเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แยกเป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์และนิสิตแบบสอบถามทั้ง ๒ ฉบับ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๕ ด้าน จำนวน ๗๒ ข้อเท่ากัน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๘๗ และเท่ากับ .๘๕ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one – way ANOVA) ขั้นตอนที่ ๒ แนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการเรียนการสอน จำนวน ๔๐ รูป /คน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยพบว่า

๑ ปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทัศนะของอาจารย์และนิสิตทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ ด้านนิสิต ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านอาจารย์ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้ง ๕ ด้าน ตามทัศนะของอาจารย์พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากจำนวน ๗ ข้อ ได้แก่ มีความรู้พื้นฐานแตกต่างกันมาก ขาดทุนสนับสนุนการศึกษาการค้นคว้าหาหนังสือในห้องสมุดและอินเทอร์เน็ตไม่สะดวก ห้องสมุดคับแคบที่นั่งไม่เพียงพอไม่มีห้องบริการสื่อสำหรับนิสิตค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยขาดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ภายนอกมหาวิทยาลัย และขาดงบประมาณในการซ่อมแซม และจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน และตามทัศนะของนิสิต พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก จำนวน ๖ ข้อ ได้แก่คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ การค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดและอินเทอร์เน็ตไม่สะดวก สื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ห้องสมุดคับแคบที่นั่งไม่เพียงพอ ห้องปฏิบัติการทางภาษาไม่เพียงพอและไม่มีห้องบริการสื่อสำหรับนิสิตค้นคว้าด้วยตนเอง

๒ ปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของอาจารย์ที่เป็นพระภิกษุและฆราวาส โดยภาพรวมแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนนิสิตที่มีสถานภาพ คณะ ชั้นปี ระยะเวลาในการบวช และหลักสูตรที่ศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ นิสิตชั้นปีที่ ๓ นิสิตมีระยะเวลาในการบวช และหลักสูตรที่ศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ นิสิตชั้นปีที่ ๓ นิสิตมีระยะเวลาในการบวช ๔- ๖ ปี และนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรภาคปกติ มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสูงกว่า นิสิตที่สังกัดคณะมีชั้นปี มีระยะเวลาในการบวชอื่นๆ และศึกษาในหลักสูตรพิเศษ

๓. อาจารย์ผู้สอนเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ ควรสอนตามเกณฑ์ภาระงาน พร้อมทั้งศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ในการใช้หรือผลิตสื่อการสอนใหม่ๆ จัดอบรมความรู้พื้นฐานสำหรับนิสิต จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาจัดระบบการสืบค้นหาหนังสือในห้องสมุดและอินเทอร์เน็ตให้สะดวกยิ่งขึ้น ปรับเกณฑ์การให้ระดับคะแนนของมหาวิทยาลัยที่เป็นมาตรฐาน ส่วนนิสิตได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ดังนี้ควรมีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ มีกองทุนการศึกษาสำหรับนิสิต การมอบหมายงานให้นิสิตไม่ควรมากเกินไป จัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับศึกษาสำหรับศึกษาและค้นคว้าให้เพียงพอ และเกณฑ์การให้ระดับคะแนนของมหาวิทยาลัยควรเป็นมาตรฐานสากล

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และคณะ (๒๕๕๐) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อการย้ายสถานที่เรียนแห่งใหม่ (วังน้อย) พบว่า นิสิตส่วนมากเห็นว่าควรย้ายเมื่อสาธารณูปโภคพร้อม ส่วนผลกระทบของนิสิตอันเนื่องมาจากการย้ายโดยเรียงลำดับความกังวลใจ พบว่า ๕ อันดับแรก นิสิตมีความกังวลใจเรื่องพาหนะ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเล่าเรียน/ค่าใช้จ่าย ความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง และปัญหากับวัดเดิมที่อาศัย ส่วนแนวทางเพื่อลดผลกระทบ อันเนื่องมาจากการย้ายตามข้อเสนอของนิสิตคือ มหาวิทยาลัยควรมีรถรับส่งนิสิตไปกลับหรือจัดหาที่พักให้นิสิตทุกรูป/คน และมหาวิทยาลัยควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้นิสิตทราบแผนการย้ายที่ชัดเจน เพื่อแสดงความพร้อมในการดำเนินการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่า การให้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดผลดี และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ พระศาสนาโดยรวมอย่างแท้จริง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศภาษาไทย	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัยและกรอบแนวคิด	๓
๑.๔ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๑. ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี	๕
๒. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	๖
๓. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๔
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๒๔
๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๒๔
๒. เครื่องมือการวิจัย	๒๔
๓. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	๒๕
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	๒๖
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
๖. สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๘
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๓๐
๑. ข้อมูลทั่วไป	๓๐
๒. ความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอน	๓๓

๓. ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่	๓๗
๔. ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์	๔๒
๕. ความพึงพอใจของนิสิตต่อวิถีชีวิต	๔๖
๖. ความพึงพอใจในภาพรวมของนิสิตต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้าน	๕๑
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	๕๕
๑. สรุปผลการวิจัย	๕๗
๒. อภิปราย	๖๒
๓. ข้อเสนอแนะ	๖๙
บรรณานุกรม	๗๑
ภาคผนวก	๗๖
แบบสอบถามการวิจัย	๗๗
ประวัติผู้วิจัย	๘๓

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	จำนวนนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จำแนกตามสาขาและชั้นปีที่ศึกษา	๒๔
๒	จำนวนนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะที่สังกัดและชั้นปีที่ศึกษา	๒๕
๓	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามประเภทหลักสูตร	๓๐
๔	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามชั้นปี	๓๑
๕	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามสาขาวิชา	๓๑
๖	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม	๓๒
๗	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามระยะทาง	๓๒
๘	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามวิธีการเดินทาง	๓๓
๙	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนจำแนกเป็นรายข้อ๓๔	
๑๐	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน	๓๕
๑๑	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนประเภทหลักสูตรต่างกัน	๓๕
๑๒	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่เรียนชั้นปีต่างกัน	๓๕
๑๓	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน	๓๖
๑๔	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ต่างกัน	๓๖
๑๕	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่มีระยะทางจากที่พัก มาสถานศึกษาต่างกัน	๓๗
๑๖	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษา	๓๗
๑๗	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจที่มีต่ออาคารสถานที่เป็นรายข้อ	๓๘
๑๘	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่	๓๙
๑๙	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่ประเภทหลักสูตรต่างกัน	๓๙
๒๐	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่เรียนชั้นปีต่างกัน	๔๐
๒๑	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน	๔๐
๒๒	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน	๔๑

๒๓	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่ที่มีระยะทางจากที่พักมาสถานศึกษาต่างกัน	๔๑
๒๔	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่ที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน	๔๒
๒๕	จำนวนและร้อยละของนิสิตความพึงพอใจต่ออาจารย์จำแนกเป็นรายข้อ	๔๓
๒๖	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจรวมที่มีต่ออาจารย์	๔๓
๒๗	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ประเภทหลักสูตรต่างกัน	๔๔
๒๘	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ที่เรียนชั้นปีต่างกัน	๔๔
๒๙	ผลเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน	๔๕
๓๐	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน	๔๕
๓๑	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ที่มีระยะทางจากที่พักมาสถานศึกษาต่างกัน	๔๖
๓๒	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน	๔๖
๓๓	จำนวนและร้อยละของนิสิตด้านความพึงพอใจที่มีต่อวิถีชีวิตจำแนกเป็นรายข้อ	๔๗
๓๔	จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจรวมที่มีวิถีชีวิต	๔๘
๓๕	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิถีชีวิตประเภทหลักสูตรต่างกัน	๔๘
๓๖	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิถีชีวิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน	๔๙
๓๗	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิถีชีวิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน	๔๙
๓๘	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิถีชีวิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน	๔๙
๓๙	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิถีชีวิตที่มีระยะทางจากที่พักมาสถานศึกษาต่างกัน	๕๐
๔๐	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิถีชีวิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน	๕๐
๔๑	จำนวนและร้อยละของนิสิตด้านความพึงพอใจรวมที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้าน	๕๑
๔๒	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านประเภทหลักสูตรต่างกัน	๕๑
๔๓	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านที่เรียนชั้นปีต่างกัน	๕๒
๔๔	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน	๕๒
๔๕	เปรียบเทียบความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม	๕๓

ต่างกัน

ตารางที่

หน้า

๔๖	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านที่มีระยะทางจากที่พักมาสถานศึกษาต่างกัน	๕๓
๔๗	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน	๕๔

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิต(ดงบังไฟ)ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีโดยส่งแบบสอบถามให้นิสิต ๒๐๕ รูป ทบผลการวิจัยนำเสนอด้วยการบรรยายประกอบตารางดังนี้

- ข้อมูลทั่วไป
- ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
- ความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่
- ความพึงพอใจต่อวิถีชีวิต
- ความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ประเภท พบว่านิสิตที่มีจำนวนมากสุด ร้อยละ ๗๓.๒ เป็นนิสิตหลักสูตรปกติ รองลงมา ร้อยละ ๒๖.๘ เป็นนิสิตหลักสูตรพระสังฆาธิการ ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามประเภท

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
หลักสูตรปกติ	๑๕๐	๗๓.๒
หลักสูตรพระสังฆาธิการ	๕๕	๒๖.๘
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

๑.๒ ชั้นปี พบว่านิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๓๐.๒ เป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ รองลงมา ร้อยละ ๒๗.๓ เป็นชั้นปีที่ ๓ ร้อยละ ๒๒.๔ กับร้อยละ ๒๐.๒ เป็น ชั้นปีที่ ๔ และ ชั้นปีที่ ๒ ตามลำดับ ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ ๑	๖๒	๓๐.๒
ชั้นปีที่ ๒	๔๑	๒๐.๒
ชั้นปีที่ ๓	๕๖	๒๗.๒
ชั้นปีที่ ๔	๔๖	๒๒.๔
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

๑.๓ สาขาวิชา พบว่านิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๓๔.๑ เป็นนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ รองลงมา ร้อยละ ๓๒.๒ เป็นนิสิตสาขาหลักสูตรและการสอน ร้อยละ ๒๙.๓ กับ ร้อยละ ๔.๔ เป็นนิสิตสาขาศาสนา และปรัชญา และสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ตามลำดับ ดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา	๖๐	๒๙.๓
สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ	๙	๔.๔
สาขาหลักสูตรและการสอน	๖๖	๓๒.๒
สาขาวิชารัฐศาสตร์	๗๐	๓๔.๑
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

๑.๔ คะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่านิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๓๙.๘ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ - ๓.๒๕ รองลงมา ร้อยละ ๒๒.๒ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๒๕ ขึ้นไป ร้อยละ ๒๐.๓ กับร้อยละ ๑๗.๕ คะแนนเฉลี่ยสะสม ๒.๗๖ - ๒.๙๙ และคะแนนเฉลี่ยสะสม ๒.๐๐ - ๒.๗๕ ส่วนที่เหลือ ร้อยละ ๓๐.๒ ไม่ระบุคะแนนเฉลี่ยสะสม เนื่องจากกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ ๑ ดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม

คะแนนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	ร้อยละ
๒.๐๐ - ๒.๗๕	๒๕	๑๗.๕
๒.๗๖ - ๒.๙๙	๒๙	๒๐.๓
๓.๐๐ - ๓.๒๕	๕๗	๓๙.๘
มากกว่า ๓.๒๕	๓๒	๒๒.๔
รวม	๑๔๓	๑๐๐.๐

หมายเหตุ ไม่ระบุคะแนนเฉลี่ยสะสม ๖๒ รูป หรือ ร้อยละ ๓๐.๒

๑.๕ ระยะทาง พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๔๒.๔ ต้องเดินทางเป็นระยะทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม. รองลงมา ร้อยละ ๒๕.๙ ระยะทางน้อยกว่า ๑๐ ก.ม. ร้อยละ ๑๙.๕ กับ ร้อยละ ๑๒.๒ มากกว่า ๔๐ ก.ม. และระยะทาง ๒๐ - ๓๙.๙๙ ก.ม. ตามลำดับ ดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามระยะทาง

ระยะทาง (ก.ม.)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า ๑๐ ก.ม.	๕๓	๒๕.๙
๑๐ - ๑๙.๙๙	๘๖	๔๒.๔
๒๐ - ๓๙.๙๙	๒๕	๑๒.๒
๔๐ ก.ม. ขึ้นไป	๔๐	๑๙.๕
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

๑.๖ วิธีการเดินทาง พบว่านิสิตส่วนมากร้อยละ ๕๖.๖ เดินทางมาเรียนโดยการใช้บริการรถรับ-ส่งของวิทยาเขต รองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ ๑๘.๕ โดยสารรถประจำทาง กับร้อยละ ๑๘.๑ ใช้วิธีการเดิน เหมารถ อาศัยรถเจ้าอาวาส หรือ เพื่อนนิสิต ที่เหลือ ร้อยละ ๖.๘ ใช้รถยนต์ส่วนตัว เป็นอันดับสุดท้าย ดังตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามวิธีการเดินทาง

วิธีการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
รถประจำทาง	๘	๑๘.๕
รถรับ-ส่ง ของวิทยาเขต	๑๑๖	๕๖.๖
รถยนต์ส่วนบุคคล	๑๔	๖.๘
อื่นๆ เช่น เดิน	๓๗	๑๘.๑
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

๒. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

จากการสอบถามนิสิตชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๒๐๕ รูปพบว่านิสิตจำนวนมากที่สุดเพียงระหว่างร้อยละ ๓๑ – ๓๕ เท่านั้นที่มีความพึงพอใจในระดับมากต่อการเรียนการสอนที่สถานศึกษา(ดงบังไฟ) ของวิทยาเขตอุบลราชธานี โดยมีความพึงพอใจมากและมากที่สุดในเรื่อง

๑. การจัดสอบวัดผล	ร้อยละ ๓๔.๖
๒. ห้องสมุด	ร้อยละ ๓๓.๙
๓. การจัดหาหนังสือตำราเรียนและงานวิจัย	ร้อยละ ๓๓.๗
๔. การจัดหมวดหมู่หนังสือ	ร้อยละ ๓๑.๒
๕. เวลาเปิด – ปิด การให้การบริการของห้องสมุด	ร้อยละ ๓๑.๒

นิสิตจำนวนมากร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป มีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง

๑. การจัดหมวดหมู่หนังสือ	ร้อยละ ๕๔.๖
๒. พื้นที่ภายในห้องสมุด	ร้อยละ ๕๓.๒
๓. การจัดหาหนังสือตำราเรียนและงานวิจัย	ร้อยละ ๕๑.๗
๔. การจัดสอบวัดผล	ร้อยละ ๕๑.๒

แต่นิสิตนับว่ามีจำนวนมากร้อยละ ๔๕ - ๕๘ มีความพึงพอใจน้อยและน้อยสุดในเรื่อง

๑. การบริการอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล	ร้อยละ ๕๗.๖
๒. สภาพระบบอินเทอร์เน็ต	ร้อยละ ๔๖.๘
- ดังตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

ข้อ	ด้านการเรียนการสอน	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
		น	%	น	%	น	%	น	%	น	%
๑	ห้องสมุด หนังสือ	๑๙	๙.๕	๕๐	๒๔.๔	๙๖	๔๖.๘	๔๐	๑๙.๕	๐	๐.๐
๒	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน	๑๙	๖.๘	๔๖	๒๒.๔	๗๕	๓๖.๖	๕๖	๒๗.๓	๑๔	๖.๘
๓	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	๖	๒.๙	๔๔	๒๑.๕	๙๖	๔๖.๘	๕๒	๒๕.๔	๗	๓.๔
๔	การบริการ ตำราเรียน และงานวิจัย	๑๗	๘.๓	๕๒	๒๕.๔	๙๘	๔๗.๘	๓๔	๑๖.๖	๔	๒.๐
๕	การจัดหาหนังสือ ตำราเรียน		๔.๔	๓๔	๑๖.๖	๑๐๖	๕๑.๗	๕๐	๒๔.๔	๖	๒.๙
			๙								
๖	ความเหมาะสมของห้องสมุด	๘	๓.๙	๕๙	๒๘.๘	๙๘	๔๗.๘	๓๕	๑๗.๑	๕	๒.๔
๗	การจัดหมวดหมู่ของหนังสือ	๑๔	๖.๘	๕๐	๒๔.๔	๑๑๒	๕๕.๖	๒๕	๑๒.๒	๔	๒.๐
๘	เวลาเปิด-ปิดการให้บริการของห้องสมุด	๖	๒.๙	๕๘	๒๘.๓	๙๖	๔๖.๘	๔๒	๒๐.๕	๓	๑.๕
๙	พื้นที่ภายในห้องสมุด	๖	๒.๙	๓๓	๑๖.๑	๑๐๙	๕๓.๒	๔๘	๒๓.๔	๙	๔.๔
๑๐	การบริการอินเทอร์เน็ตในการสืบค้น	๕	๒.๔	๓๑	๑๕.๑	๕๑	๒๔.๙	๘๔	๔๑.๐		๑๖.๖
										๓๔	
๑๑	สภาพระบบอินเทอร์เน็ต	๔	๒.๐	๒๗	๑๓.๒	๗๘	๓๘.๐	๖๔	๓๑.๒	๓๒	๑๕.๖
๑๒	การแนะนำในเรื่องแหล่งการเรียนรู้	๙	๔.๔	๔๙	๒๓.๙	๙๐	๔๓.๙	๔๗	๒๒.๙	๑๐	๔.๙
๑๓	การเผยแพร่ข่าวสารของวิทยาเขต	๑๑	๕.๔	๔๐	๑๙.๕	๘๑	๓๙.๕	๖๐	๒๙.๓	๑๓	๖.๓
๑๔	การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา	๘	๓.๙	๓๓	๑๖.๑	๘๒	๔๐.๐	๖๕	๓๑.๗	๑๗	๘.๓
๑๕	การจัดการสอบวัดผล	๗	๓.๔	๖๔	๓๑.๒	๑๐๕	๕๑.๒	๑๖	๗.๘	๑๓	๖.๓
๑๖	การจัดหาเครื่องสโตนท์คอมพิวเตอร์	๗	๓.๔	๓๗	๑๘.๐	๗๖	๓๗.๑	๖๒	๓๐.๒	๒๓	๑๑.๒

ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๕๕.๖ มีความพึงพอใจน้อย ที่มีความพึงพอใจมากมีเพียง ร้อยละ ๘.๘ ดังตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

ระดับความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	๑๘	๘.๘
ปานกลาง	๗๘	๓๕.๖
น้อย	๑๑๔	๕๕.๖
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษาปรากฏผลการเปรียบเทียบดังนี้

๒.๑ ประเภท ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตที่เรียนหลักสูตรต่างกัน พบว่านิสิตหลักสูตรปกติและหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนหลักสูตรต่างกัน

ประเภท	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	t	P
หลักสูตรปกติ	๑๕๐	๔๖.๕๓	๙.๖๙	๑.๗๔	๐.๐๘๖
หลักสูตรพระสังฆาธิการ	๕๕	๔๙.๐๙	๘.๖๙		
รวม	๒๐๕	๔๗.๒๑	๙.๔๘		

๒.๒ ชั้นปี ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน พบว่านิสิตชั้นปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่เรียนชั้นปีต่างกัน

ชั้นปี	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
ชั้นปีที่ ๑	๖๒	๔๘.๒๖	๗.๙๐	๑.๙๑๙	๐.๑๒๘
ชั้นปีที่ ๒	๔๐	๔๖.๑๕	๘.๗๕		
ชั้นปีที่ ๓	๕๗	๔๕.๒๕	๑๑.๒๑		
ชั้นปีที่ ๔	๔๖	๔๙.๑๗	๙.๓๙		
รวม	๒๐๕	๔๗.๒๑	๙.๔๘		

๒.๓ สาขาวิชา ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน พบว่านิสิตที่เรียนต่างสาขาวิชามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตสาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจมากกว่า สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน

สาขาวิชา	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา	๖๐	๔๘.๙๕	๘.๔๕	๓.๘๓๘	๐.๐๑๑
สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ	๙	๕๕.๑๑	๓.๑๔		
สาขาหลักสูตรและการสอน	๖๖	๔๔.๘๐	๑๐.๙๐		
สาขาวิชารัฐศาสตร์	๗๐	๔๗.๑๑	๘.๗๗		
รวม	๒๐๕	๔๗.๒๑	๙.๔๘		

๒.๔ คะแนนเฉลี่ยสะสม ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

คะแนนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
๒.๐๐ - ๒.๗๕	๒๕	๔๘.๑๒	๑๑.๐๕	๐.๓๒๙	๐.๘๐๔
๒.๗๖ - ๒.๙๙	๒๙	๔๕.๖๒	๘.๒๔		
๓.๐๐ - ๓.๒๕	๕๗	๔๗.๐๙	๙.๒๘		
สูงกว่า ๓.๒๕	๓๒	๔๖.๑๖	๑๒.๒๕		
รวม	๑๔๓	๔๖.๗๖	๑๐.๐๘		

๒.๕ ระยะทาง ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตที่เดินทางระยะทางจากที่พักถึงสถานศึกษาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตที่เดินทาง ๔๐ ก.ม. ขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่า นิสิตที่เดินทางน้อยกว่า ๑๐ ก.ม. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๑๕

ตารางที่ ๑๕

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอน
ที่เดินทางระยะทางจากที่พักถึงสถานศึกษาต่างกัน

ระยะทาง(ก.ม.)	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
น้อยกว่า ๑๐ ก.ม.	๕๓	๔๕.๒๑	๙.๙๙	๓.๙๗	๐.๐๑
๑๐ - ๑๙.๙๙	๙๗	๔๖.๐๘	๙.๙๒		
๒๐ - ๓๙.๙๙	๒๕	๔๙.๕๒	๕.๖๗		
๔๐ ก.ม. ขึ้นไป	๔๐	๕๐.๙๐	๙.๐๑		
รวม	๒๐๕	๔๗.๒๑	๙.๔๙		

๒.๖ วิธีการเดินทาง ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษา
ต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่
๑๖

ตารางที่ ๑๖

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนิสิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน

วิธีการเดินทาง	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
รถประจำทาง	๓๙	๔๘.๖๘	๙.๔๑	๑.๑๒	๐.๓๔
รถรับ-ส่ง ของวิทยาเขต	๑๑๖	๔๖.๑๘	๙.๙๔		
รถยนต์ส่วนบุคคล	๑๔	๔๗.๕๗	๕.๙๓		
อื่นๆ เช่น เดิน	๓๗	๔๘.๘๑	๙.๓๘		
รวม	๒๐๕	๔๗.๒๑	๙.๔๙		

๓. ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่

จากการสอบถามนิสิตชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๒๐๕ รูปพบว่านิสิตจำนวนมากสุดร้อยละ
๕๐ ขึ้นไป มีความพึงพอใจในระดับมากต่ออาคารสถานที่ที่สถานศึกษา(ตงบังไฟ) ของวิทยาเขตอุบลราชธานี
โดยมีความพึงพอใจมากและมากที่สุดในเรื่อง

๑. ห้องเรียนมีความสว่างอย่างเพียงพอ ร้อยละ ๗๗.๖
๒. บรรยากาศในรอบ ๆ วิทยาเขตอุบลราชธานี ร้อยละ ๗๓.๗
๓. ไม่มีมลภาวะด้านเสียง ร้อยละ ๗๒.๒
๔. ความพร้อมด้านโต๊ะ – เก้าอี้ ร้อยละ ๗๑.๒

๕. บรรยากาศภายในห้องเรียน ร้อยละ ๖๖.๓

๖. ห้องเรียนรองรับนิสิตไม่แออัด ร้อยละ ๖๖.๓

นิสิตจำนวนมากร้อยละ ๔๐ ขึ้นไป มีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง

๑. การบำรุงรักษาสถานที่ ร้อยละ ๔๗.๓

๒. การระดับอาคารให้ดูเป็นระเบียบสวยงาม ร้อยละ ๔๖.๓

๓. สถานที่นั่งรับประทานอาหาร ร้อยละ ๔๔.๘

แต่มีนิสิตจำนวนมากร้อยละ ๔๕ ถึง ร้อยละ ๕๘ มีความพึงพอใจน้อยและน้อยสุดในเรื่อง

๑. การบริการด้านเอกสาร ถ่ายเอกสาร ร้อยละ ๕๒.๑

๒. สถานที่นั่งรับประทานอาหาร ร้อยละ ๔๖.๘

ดังตารางที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ที่เป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านอาคารสถานที่	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
๑	มลภาวะด้านเสียง	๘๐	๓๙.๐	๖๘	๓๓.๒	๓๔	๑๖.๖	๑๗	๘.๓	๖	๒.๙
๒	บรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา	๖๖	๓๒.๒	๘๕	๔๑.๕	๔๕	๒๒.๐	๗	๓.๔	๒	๑.๐
๓	อาคารมีการจัดดูแลอย่างดี	๓๑	๑๕.๕	๖๐	๒๙.๓	๙๕	๔๖.๓	๑๗	๘.๓	๒	๑.๐
๔	ห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียน	๒๓	๑๑.๒	๖๒	๓๐.๒	๘๐	๓๙.๐	๓๖	๑๗.๖	๔	๒.๐
๕	ห้องเรียนสามารถรับรองนิสิตได้	๓๘	๑๘.๕	๘๔	๔๑.๐	๖๓	๓๐.๗	๑๘	๘.๘	๒	๑.๐
๖	ความพร้อมด้าน โต๊ะและเก้าอี้	๓๙	๑๙.๐	๑๐๗	๕๒.๒	๔๘	๒๓.๔	๑๑	๕.๔	๐	๐
๗	ห้องเรียนเอื้อต่อการใช้อุปกรณ์สื่อ	๑๕	๗.๓	๘๐	๓๙.๐	๗๖	๓๗.๑	๓๒	๑๕.๖	๒	๑.๐
๘	ห้องเรียนมีความโปร่งสบาย	๕๘	๒๘.๓	๘๘	๔๒.๙	๔๕	๒๒.๐	๑๔	๖.๘	๐	๐.๐
๙	ห้องเรียนมีความสว่างเพียงพอ	๕๗	๒๗.๘	๑๐๒	๔๙.๘	๓๐	๑๔.๖	๑๔	๖.๘	๒	๑.๐
๑๐	บรรยากาศของห้องเรียน	๕๗	๒๗.๘	๗๙	๓๘.๕	๖๐	๒๙.๓	๙	๔.๔	๐	๐.๐
๑๑	สถานที่นั่งรับประทานอาหาร	๙	๔.๔	๑๕	๗.๓	๘๕	๔๑.๕	๕๕	๒๖.๘	๔๑	๒๐.๐
๑๒	การบริการด้านเอกสาร ถ่ายเอกสาร	๕	๒.๔	๑๙	๙.๓	๖๔	๓๑.๒	๘๓	๔๐.๕	๓๔	๑๖.๖
๑๓	การบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วม	๑๓	๖.๓	๓๖	๑๗.๖	๘๑	๓๙.๕	๕๕	๒๖.๘	๒๐	๙.๘
๑๔	การจัดสถานที่พักผ่อน	๒๐	๙.๘	๒๙	๑๔.๑	๗๗	๓๗.๖	๕๘	๒๘.๓	๒๑	๑๐.๒
๑๕	การบริการการห้องประชุมวิทยาเขต	๒๗	๑๓.๒	๕๙	๒๘.๘	๗๖	๓๗.๑	๓๖	๑๗.๖	๗	๓.๔
๑๖	การบำรุงรักษาสถานที่	๙	๔.๔	๕๓	๒๕.๙	๙๗	๔๗.๓	๒๘	๑๓.๗	๑๘	๘.๘

ความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๔๔.๔ มีความพึงพอใจปานกลาง ที่มีความพึงพอใจมากมีเพียง ร้อยละ ๓๒.๗ ดังตารางที่ ๑๘

ตารางที่ ๑๘

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่

ระดับความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	๖๗	๓๒.๗
ปานกลาง	๙๑	๔๔.๔
น้อย	๔๗	๒๒.๙
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษาปรากฏผลการเปรียบเทียบดังนี้

๓.๑ ประเภท ความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตที่เรียนหลักสูตรต่างกัน พบว่านิสิตหลักสูตรปกติและหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๑๙

ตารางที่ ๑๙

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตประเภทต่างกัน

ประเภท	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	t	P
หลักสูตรปกติ	๑๕๐	๓.๗๘	๑๐.๐๘	๑.๔๙	๐.๑๔
หลักสูตรพระสังฆาธิการ	๕๕	๕๖.๐๒	๗.๖๓		
รวม	๒๐๕	๕๔.๓๘	๙.๕๔		

๓.๒ ชั้นปี ความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๔ ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๒๐

ตารางที่ ๒๐

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน

ชั้นปี	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
ชั้นปีที่ ๑	๖๒	๕๗.๖๖	๗.๑๒	๘.๖๘	๐.๐๐
ชั้นปีที่ ๒	๔๐	๕๓.๙๓	๑๐.๑๗		
ชั้นปีที่ ๓	๕๗	๔๙.๖๓	๙.๙๒		
ชั้นปีที่ ๔	๔๖	๕๖.๒๔	๙.๑๑		
รวม	๒๐๕	๕๔.๓๘	๙.๕๔		

๓.๓ สาขาวิชา ความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ โดยนิสิตสาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจมากกว่า สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๒๑

ตารางที่ ๒๑

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน

สาขาวิชา	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา	๖๐	๕๕.๗๒	๗.๔๓	๓.๐๒๘	๐.๐๓๑
สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ	๙	๕๙.๐๐	๔.๐๙		
สาขาหลักสูตรและการสอน	๖๖	๕๑.๗๔	๑๑.๓๑		
สาขาวิชารัฐศาสตร์	๗๐	๕๕.๑๓	๙.๖๒		
รวม	๒๐๕	๕๔.๓๘	๙.๕๔		

๓.๔ คะแนนเฉลี่ยสะสม ความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน พบว่านิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๒๒

ตารางที่ ๒๒

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

คะแนนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
๒.๐๐ - ๒.๗๕	๒๕	๕๓.๒๐	๙.๓๘	๐.๗๕	๐.๙๑๓
๒.๗๖ - ๒.๙๙	๒๖	๕๓.๙๗	๘.๑๒		
๓.๐๐ - ๓.๒๕	๕๗	๕๒.๓๒	๑๑.๗๙		
สูงกว่า ๓.๒๕	๓๒	๕๓.๐๐	๙.๒๒		
รวม	๑๔๓	๕๒.๙๖	๑๐.๐๘		

๓.๕ ระยะทาง ความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตที่เดินทางระยะทางจากที่พักถึงสถานศึกษาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐๑ โดยนิสิตที่เดินทางระยะทาง ๒๐ - ๓๙.๙๙ ก.ม. มีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่มากกว่า นิสิตที่เดินทาง ๔๐ ก.ม.ขึ้นไป ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๒๓

ตารางที่ ๒๓

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่เดินทางระยะทางจากที่พักถึงสถานศึกษาต่างกัน

ระยะทาง(ก.ม.)	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
น้อยกว่า ๑๐ ก.ม.	๕๓	๕๕.๑๑	๑๐.๓๙	๕.๓๘	๐.๐๐๑
๑๐ - ๑๙.๙๙	๘๗	๕๑.๕๖	๙.๕๗		
๒๐ - ๓๙.๙๙	๒๕	๕๗.๓๖	๖.๙๕		
๔๐ ก.ม. ขึ้นไป	๔๐	๕๐.๙๐	๗.๙๖		
รวม	๒๐๕	๕๔.๓๘	๙.๕๔		

๓.๖ วิธีการเดินทาง ความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่ของนิสิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่า นิสิต มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๒๔

ตารางที่ ๒๔

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่ที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน

วิธีการเดินทาง	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
รถประจำทาง	๓๘	๕๖.๔๗	๗.๗๙	๐.๘๖	๐.๔๖๓
รถรับ-ส่ง ของวิทยาเขต	๑๑๖	๕๕.๑๐	๑๐.๔๕		
รถยนต์ส่วนบุคคล	๑๔	๕๒.๕๗	๘.๘๘		
อื่นๆ เช่น เดิน	๓๗	๕๓.๗๘	๘.๑๙		
รวม	๒๐๕	๕๔.๓๘	๙.๕๔		

๔. ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์

จากการสอบถามนิสิตชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๒๐๕ รูปพบว่านิสิตจำนวนมากสุดร้อยละ ๔๕ ขึ้นไป มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่ออาจารย์ของวิทยาเขตอุบลราชธานี โดยมีความพึงพอใจมากและมากที่สุดในเรื่อง

๑. บรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นกันเอง ร้อยละ ๖๐.๐
๒. ทักษะคติที่มีต่อนิสิต ร้อยละ ๕๕.๑
๓. นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ร้อยละ ๕๔.๒
๔. เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงออก ร้อยละ ๔๙.๗

นิสิตจำนวนมากร้อยละ ๔๕ ขึ้นไป มีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง

๑. ตารางการเรียนการสอน ร้อยละ ๕๓.๒
๒. สอนตรงตามความรู้ความสามารถ ร้อยละ ๔๖.๓
๓. สอนตามที่กำหนดในตาราง ร้อยละ ๔๕.๔
๔. ความตั้งใจและทุ่มเท ร้อยละ ๔๕.๔

แต่นิสิตจำนวนมากร้อยละ ๔๕ ถึง ร้อยละ ๕๘ มีความพึงพอใจน้อยและน้อยสุดในเรื่อง

๑. การติดตามดูแลความเป็นอยู่ของนิสิต ร้อยละ ๕๒.๑
๒. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร้อยละ ๔๘.๓

ดังตารางที่ ๒๕

ตารางที่ ๒๕

จำนวนและร้อยละของนิสิตด้านความพึงพอใจต่ออาจารย์จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านอาจารย์	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยสุด	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
๑	ตารางการเรียนการสอน	๗	๓.๔	๕๑	๒๔.๙	๑๐๙	๕๓.๒	๓๔	๑๖.๖	๔	๒.๐
๒	สอนตรงกับความรู้ความสามารถ	๑๖	๗.๘	๗๒	๓๕.๑	๙๕	๔๖.๓	๑๔	๖.๘	๘	๓.๙
๓	ตรงต่อเวลา	๑๒	๕.๙	๖๑	๒๙.๘	๘๖	๔๒.๐	๓๗	๑๘.๐	๙	๔.๔
๔	เตรียมการสอน	๑๐	๔.๙	๗๕	๓๖.๖	๘๙	๔๓.๔	๒๗	๑๓.๒	๔	๒.๐
๕	การทบทวนบทเรียน	๑๑	๕.๔	๖๐	๒๙.๓	๙๐	๔๓.๙	๔๑	๒๐.๐	๓	๑.๕
๖	เปิดโอกาสให้นิสิตกล้าแสดงออก	๓๑	๑๕.๑	๗๑	๓๔.๖	๗๗	๓๗.๖	๒๒	๑๐.๗	๔	๒.๐
๗	เอาใจใส่และติดตามผลการเรียน	๑๖	๗.๘	๖.๑	๙.๘	๙๑	๔๔.๔	๓๐	๑๔.๖	๗	๓.๔
๘	ในชั้นเรียนมีความเป็นกันเอง	๒๗	๑๓.๒	๙๖	๔๖.๘	๖๓	๓๐.๗	๑๕	๗.๓	๔	๒.๐
๙	สอนตามที่กำหนดในตารางสอน	๑๕	๗.๓	๕๘	๒๘.๓	๙๓	๔๕.๔	๓๖	๑๗.๖	๓	๑.๕
๑๐	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	๑๕	๗.๓	๒๙	๑๔.๑	๖๒	๓๐.๒	๖๖	๓๒.๒	๓๓	๑๖.๑
๑๑	ทัศนคติที่ดีต่อนิสิต	๒๓	๑๑.๒	๙๐	๔๓.๙	๗๑	๓๔.๖	๑๔	๖.๘	๗	๓.๔
๑๒	ความตั้งใจและทุ่มเท	๒๔	๑๑.๗	๖๗	๓๒.๗	๙๓	๔๕.๔	๑๗	๘.๓	๔	๒.๐
๑๓	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน	๒๖	๑๒.๗	๘๕	๔๑.๕	๗๔	๓๖.๑	๑๖	๗.๘	๔	๒.๐
๑๔	การประสานงานกับอาจารย์พิเศษ	๔	๒.๐	๕๓	๒๕.๙	๘๗	๔๒.๔	๕๐	๒๔.๔	๑๑	๕.๔
๑๕	การให้คำแนะนำในด้านการเรียน	๙	๔.๔	๕๒	๒๕.๔	๘๘	๔๒.๙	๔๖	๒๒.๔	๑๐	๔.๙
๑๖	การดูแลความเป็นอยู่ของนิสิต	๑๐	๔.๙	๒๖	๑๒.๗	๖๓	๓๐.๗	๕๓	๒๘.๓	๔๘	๒๓.๔

ความพึงพอใจต่ออาจารย์ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า นิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๓๙.๕ มีความพึงพอใจน้อย ที่มีความพึงพอใจมากมีเพียง ร้อยละ ๒๓.๙ ดังตารางที่ ๒๖

ตารางที่ ๒๖

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจต่ออาจารย์

ระดับความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	๔๙	๒๓.๙
ปานกลาง	๗๕	๓๖.๖
น้อย	๘๑	๓๙.๕
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังนี้

๔.๑ ประเภท การเปรียบเทียบระหว่างนิสิตเรียนหลักสูตรต่างกัน พบว่านิสิตหลักสูตรปกติและหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ โดยนิสิตหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตหลักสูตรปกติ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๒๗

ตารางที่ ๒๗

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตประเภทต่างกัน

ประเภท	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	t	P
หลักสูตรปกติ	๑๕๐	๕๐.๓๖	๑๐.๕๗	๒.๐๔๙	๐.๐๔๒
หลักสูตรพระสังฆาธิการ	๕๕	๕๓.๗๕	๑๐.๒๔		
รวม	๒๐๕	๕๑.๒๗	๑๐.๕๖		

๔.๒ ชั้นปี ความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๒๘

ตารางที่ ๒๘

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน

ชั้นปี	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
ชั้นปีที่ ๑	๖๒	๕๒.๐๒	๑๐.๘๗	๑.๓๓๐	๐.๒๖๖
ชั้นปีที่ ๒	๔๐	๕๑.๖๓	๑๑.๒๖		
ชั้นปีที่ ๓	๕๗	๔๘.๙๘	๑๐.๐๗		
ชั้นปีที่ ๔	๔๖	๕๒.๗๘	๙.๙๗		
รวม	๒๐๕	๕๑.๒๗	๑๐.๕๖		

๔.๓ สาขาวิชา ความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจที่มีต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ โดยนิสิตสาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจมากกว่าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๒๙

ตารางที่ ๒๙

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน

สาขาวิชา	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
สาขาวิทยาศาสตร์และปรัชญา	๖๐	๕๓.๐๓	๑๐.๒๓	๒.๘๖๗	๐.๐๓๘
สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ	๙	๕๕.๕๖	๙.๐๐		
สาขาหลักสูตรและการสอน	๖๖	๕๘.๓๘	๑๒.๔๒		
สาขาวิชารัฐศาสตร์	๗๐	๕๑.๙๓	๘.๔๙		
รวม	๒๐๕	๕๑.๒๗	๑๐.๕๖		

๔.๔ คะแนนเฉลี่ยสะสม ความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๓๐

ตารางที่ ๓๐

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

คะแนนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
๒.๐๐ - ๒.๗๕	๒๕	๕๒.๔๘	๑๒.๒๔	๑.๓๐๐	๐.๒๗๗
๒.๗๖ - ๒.๙๙	๒๙	๕๙.๐๐	๘.๘๔		
๓.๐๐ - ๓.๒๕	๕๗	๕๒.๔๐	๑๐.๒๕		
สูงกว่า ๓.๒๕	๓๒	๕๘.๙๑	๑๐.๔๘		
รวม	๑๔๓	๕๐.๙๔	๑๐.๔๕		

๔.๕ ระยะทาง ความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่เดินทางระยะทางจากที่พักถึงสถานศึกษาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตที่เดินทางระยะทาง ๔๐ ก.ม. ขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่า นิสิตที่เดินทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๓๑

ตารางที่ ๓๑

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่เดินทางระยะทางจากที่พักถึงสถานศึกษาต่างกัน

ระยะทาง(ก.ม.)	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
น้อยกว่า ๑๐ ก.ม.	๕๓	๕๐.๐๒	๑๑.๘๘	๓.๕๕๒	๐.๐๑๕
๑๐ - ๑๙.๙๙	๘๗	๔๙.๗๗	๙.๒๖		
๒๐ - ๓๙.๙๙	๒๕	๕๑.๖๔	๙.๖๘		
๔๐ ก.ม. ขึ้นไป	๔๐	๕๕.๙๕	๑๐.๘๙		
รวม	๒๐๕	๕๑.๒๗	๑๐.๕๖		

๔.๖ วิธีการเดินทาง ความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๓๒

ตารางที่ ๓๒

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่ออาจารย์ของนิสิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน

วิธีการเดินทาง	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
รถประจำทาง	๓๘	๕๒.๐๘	๑๐.๘๘	๐.๓๔๑	๐.๗๙๖
รถรับ-ส่ง ของวิทยาเขต	๑๑๖	๕๐.๘๔	๑๐.๖๙		
รถยนต์ส่วนบุคคล	๑๔	๕๓.๔๓	๑๒.๗๔		
อื่นๆ เช่น เดิน	๓๗	๕๐.๙๗	๙.๑๒		
รวม	๒๐๕	๕๑.๒๗	๑๐.๕๖		

๕. ความพึงพอใจของนิสิตต่อวิถีชีวิต

จากการสอบถามนิสิตชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๒๐๕ รูปพบว่านิสิตจำนวนมากสุดร้อยละ ๔๐ ขึ้นไป มีความพึงพอใจในระดับมากต่อวิถีชีวิต โดยมีความพึงพอใจมากและมากที่สุดในเรื่อง

- สภาพแวดล้อมรอบ ๆ วิทยาเขตอุบลราชธานี ร้อยละ ๗๐.๒
  - ความเป็นอยู่ในวัดที่นิสิตจำพรรษา ร้อยละ ๔๐.๐
- นิสิตจำนวนมากร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป มีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง
- การรับภาระงานจากอาจารย์ ร้อยละ ๖๐.๐
  - การทำกิจกรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ร้อยละ ๕๒.๗
  - การปฏิบัติธรรมประจำปี ร้อยละ ๕๑.๒

๔. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ ๕๐.๒
แต่มีนิสิตจำนวนมากร้อยละ ๓๕ ถึง ร้อยละ ๕๘ มีความพึงพอใจน้อยและน้อยสุดในเรื่อง
๑. การจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ร้อยละ ๕๒.๗
๒. ค่าใช้จ่าย ร้อยละ ๓๗.๖
๓. การบริการรถรับ – ส่งของวิทยาเขต ร้อยละ ๓๗.๕
- ดังตารางที่ ๓๓

ตารางที่ ๓๓

จำนวนและร้อยละของนิสิตด้านความพึงพอใจที่มีต่อวิถีชีวิตจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ด้านวิถีชีวิต	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยสุด	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
๑	ความปลอดภัยภายในวิทยาเขต	๗	๓.๔	๓๙	๑๙.๐	๑๐๑	๔๙.๐	๔๖	๒๒.๔	๑๒	๕.๙
๒	ความสะดวกรวดเร็ว	๕	๒.๔	๓๖	๑๗.๖	๙๗	๔๗.๓	๕๒	๒๕.๔	๑๔	๖.๘
๓	ความปลอดภัยระหว่างเดินทาง	๗	๓.๔	๔๓	๒๑.๐	๙๒	๔๔.๙	๔๓	๒๑.๐	๒๐	๙.๘
๔	ค่าใช้จ่าย	๑๑	๕.๔	๓๔	๑๖.๖	๘๒	๔๐.๐	๔๙	๒๓.๙	๒๘	๑๓.๗
๕	การบริการรถรับ – ส่ง ของวิทยาเขต	๘	๓.๙	๓๘	๑๘.๕	๘๒	๔๐.๐	๕๔	๒๖.๓	๒๓	๑๑.๒
๖	การรับภาระงานจากอาจารย์	๑๒	๕.๙	๕๔	๒๖.๓	๑๒๓	๖๐.๐	๑๑	๕.๔	๕	๒.๔
๗	การ ดูแลให้ นิสิตปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย	๗	๓.๔	๕	๒.๔	๙๘	๔๗.๘	๓๑	๑๕.๑	๑๘	๘.๘
๘	ความเป็นอยู่ในวัดที่พักอาศัย	๒๒	๑๐.๗	๖๐	๒๙.๓	๑๐๒	๔๙.๘	๑๗	๘.๓	๔	๒.๐
๙	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	๑๓	๖.๓	๓๕	๑๗.๑	๑๐๓	๕๐.๒	๓๘	๑๘.๕	๑๖	๗.๘
๑๐	สภาพแวดล้อมรอบ ๆ มหาวิทยาลัย	๘๐	๓๙.๐	๖๔	๓๑.๒	๔๙	๒๓.๙	๘	๓.๙	๔	๒.๐
๑๑	การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ	๑๕	๗.๓	๕๐	๒๔.๔	๑๐๐	๔๘.๘	๓๒	๑๕.๖	๘	๓.๙
๑๒	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายใน	๙	๔.๔	๕๕	๒๖.๘	๑๐๑	๔๙.๓	๓๑	๑๕.๑	๙	๔.๔
๑๓	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก	๑๑	๕.๔	๒๘	๑๓.๗	๙๘	๔๗.๘	๕๑	๒๔.๙	๑๗	๘.๓
๑๔	การปฏิบัติธรรมประจำปี	๒๒	๑๐.๗	๕๕	๒๖.๘	๑๐๕	๕๑.๒	๑๔	๖.๘	๙	๔.๔
๑๕	กิจกรรมร่วมกับสถาบันอื่น	๑๑	๕.๔	๓๐	๑๔.๖	๕๖	๒๗.๓	๕๗	๒๗.๘	๕๑	๒๔.๙

ความพึงพอใจต่อวิถีชีวิต เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๕๙.๐ มีความพึงพอใจระดับน้อย ที่มีความพึงพอใจในระดับมากมีเพียงร้อยละ ๖.๓ ดังตารางที่ ๓๔

ตารางที่ ๓๔

จำนวนและร้อยละของนิสิตจำแนกตามความพึงพอใจต่อวิถีชีวิต

ระดับความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	๑๓	๖.๓
ปานกลาง	๗๑	๓๔.๖
น้อย	๑๒๑	๕๙.๐
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังนี้

๕.๑ ประเภท ความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตหลักสูตรต่างกัน พบว่านิสิตหลักสูตรปกติและหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๓๕

ตารางที่ ๓๕

ผลการการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตประเภทต่างกัน

ประเภท	จำนวน	$\bar{X}$	S.D	t	P
หลักสูตรปกติ	๑๕๐	๔๕.๘๓	๙.๖๑	๐.๓๕๑	๐.๗๒๕
หลักสูตรพระสังฆาธิการ	๕๕	๔๕.๓๑	๙.๐๑		
รวม	๒๐๕	๔๕.๖๙	๙.๔๔		

๕.๒ ชั้นปี ความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐๒ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ ความพึงพอใจที่มีต่อวิถีชีวิตมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๓ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๓๖

ตารางที่ ๓๖

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน

ชั้นปี	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
ชั้นปีที่ ๑	๖๒	๔๘.๑๙	๘.๘๐	๕.๒๐๘	๐.๐๐๒
ชั้นปีที่ ๒	๔๐	๔๖.๙๘	๗.๓๘		
ชั้นปีที่ ๓	๕๗	๔๑.๘๒	๑๐.๙๗		
ชั้นปีที่ ๔	๔๖	๔๖.๐๐	๘.๕๒		
รวม	๒๐๕	๔๕.๖๙	๙.๔๔		

๕.๓ สาขาวิชา ความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน พบว่านิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๓๗

ตารางที่ ๓๗

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน

สาขาวิชา	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา	๖๐	๔๕.๒๕	๘.๖๘	๑.๒๔๑	๐.๒๙๖
สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ	๙	๕๑.๕๖	๔.๙๘		
สาขาหลักสูตรและการสอน	๖๖	๔๕.๖๘	๑๑.๒๖		
สาขาวิชารัฐศาสตร์	๗๐	๔๕.๓๓	๘.๔๖		
รวม	๒๐๕	๔๕.๖๙	๙.๔๔		

๕.๔ คะแนนเฉลี่ยสะสม ความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๓๘

ตารางที่ ๓๘

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

คะแนนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
๒.๐๐ - ๒.๗๕	๒๕	๔๕.๔๔	๙.๑๒	๐.๔๔๖	๐.๗๒๐
๒.๗๖ - ๒.๙๙	๒๙	๔๓.๑๗	๙.๘๗		
๓.๐๐ - ๓.๒๕	๕๗	๔๕.๓๕	๑๐.๗๖		
สูงกว่า ๓.๒๕	๓๒	๔๓.๙๔	๗.๐๗		
รวม	๒๐๕	๔๔.๖๑	๙.๕๓		

๕.๕ ระยะทาง การเปรียบเทียบระยะทางต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๓๙

ตารางที่ ๓๙

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่เดินทาง
ระยะทางจากที่พักมาถึงสถานศึกษาต่างกัน

ระยะทาง(ก.ม.)	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
น้อยกว่า ๑๐ ก.ม.	๕๓	๔๗.๖๒	๑๐.๔๙	๑.๑๖๐	๐.๓๒๖
๑๐ - ๑๙.๙๙	๘๗	๔๔.๕๗	๘.๖๐		
๒๐ - ๓๙.๙๙	๒๕	๔๕.๘๘	๗.๗๐		
๔๐ ก.ม. ขึ้นไป	๔๐	๔๕.๔๕	๑๐.๕๕		
รวม	๒๐๕	๔๕.๖๙	๙.๔๔		

๕.๖ วิธีการเดินทาง ความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๔๐

ตารางที่ ๔๐

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตของนิสิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน

วิธีการเดินทาง	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
รถประจำทาง	๓๘	๔๕.๙๒	๘.๐๖	๒.๓๔๒	๐.๐๗๔
รถรับ-ส่ง ของวิทยาเขต	๑๑๖	๔๖.๐๙	๑๐.๑๓		
รถยนต์ส่วนบุคคล	๑๔	๓๙.๓๖	๑๒.๙๗		
อื่นๆ เช่น เดิน	๓๗	๔๖.๖๒	๕.๖๖		
รวม	๒๐๕	๔๕.๖๙	๙.๔๔		

๖. ความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้าน

๖.๑ ความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้าน พบว่านิสิตส่วนมากร้อยละ ๕๐.๗๐ มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ที่มีความพึงพอใจในระดับมากมีเพียงร้อยละ ๕.๔ ดังตารางที่ ๔๑

ตารางที่ ๔๑

จำนวนและร้อยละของนิสิตด้านความพึงพอใจรวมที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้าน

ระดับความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	๑๑	๕.๔
ปานกลาง	๑๐๔	๕๐.๗
น้อย	๙๐	๔๓.๙
รวม	๒๐๕	๑๐๐.๐

๖.๒ ประเภท ความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตประเภทต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๔๒

ตารางที่ ๔๒

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตประเภทต่างกัน

ประเภท	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	t	P
หลักสูตรปกติ	๑๕๐	๑๙๖.๕๐	๓๔.๔๔	๑.๔๗๑	๐.๑๔๓
หลักสูตรพระสังฆาธิการ	๕๕	๒๐๔.๑๖	๒๘.๘๖		
รวม	๒๐๕	๑๙๘.๕๖	๓๓.๑๔		

๖.๓ ชั้นปี ความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐๔ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๓ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๔๓

ตารางที่ ๔๓

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน

ชั้นปี	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
ชั้นปีที่ ๑	๖๒	๒๐๖.๑๓	๒๗.๑๖	๔.๖๒๑	๐.๐๐๔
ชั้นปีที่ ๒	๔๐	๑๙๘.๖๘	๓๓.๕๐		
ชั้นปีที่ ๓	๕๗	๑๘๕.๖๘	๓๗.๙๖		
ชั้นปีที่ ๔	๔๖	๒๐๔.๒๐	๒๙.๘๙		
รวม	๒๐๕	๑๙๘.๕๖	๓๓.๑๔		

๖.๔ สาขาวิชา ความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน พบว่านิสิตแต่ละสาขาวิชามีความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๓ โดยนิสิตสาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจมากกว่าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๔๔

ตารางที่ ๔๔

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน

สาขาวิชา	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา	๖๐	๒๐๒.๙๕	๒๘.๓๒	๓.๐๐๓	๐.๐๓๒
สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ	๙	๒๒๐.๙๕	๑๘.๓๓		
สาขาหลักสูตรและการสอน	๖๖	๑๙๐.๖๐	๓๙.๖๗		
สาขาวิชารัฐศาสตร์	๗๐	๑๙๙.๕๐	๓๐.๐๓		
รวม	๒๐๕	๑๙๘.๕๖	๓๓.๑๔		

๖.๕ คะแนนเฉลี่ยสะสม ความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๔๔

ตารางที่ ๔๕

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน

คะแนนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
๒.๐๐ - ๒.๗๕	๒๕	๑๙๙.๒๔	๓๘.๑๐	๐.๓๔๘	๐.๗๙๑
๒.๗๖ - ๒.๙๙	๒๙	๑๙๑.๗๖	๒๙.๐๒		
๓.๐๐ - ๓.๒๕	๕๗	๑๙๗.๑๖	๓๗.๑๗		
สูงกว่า ๓.๒๕	๓๒	๑๙๒.๐๐	๓๔.๕๑		
รวม	๒๐๕	๑๙๕.๒๗	๓๕.๐๑		

๖.๖ ระยะเวลา การเปรียบเทียบระหว่างระยะเวลาจากที่พักถึงสถานศึกษาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๓ โดยนิสิตที่เดินทาง ๔๐ ก.ม. ขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่า นิสิตที่เดินทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๔๖

ตารางที่ ๔๖

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตที่เดินทางระยะเวลาจากที่พักถึงสถานศึกษาต่างกัน

ระยะเวลา (ก.ม.)	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
น้อยกว่า ๑๐ ก.ม.	๕๓	๑๙๗.๙๖	๓๖.๓๐		
๑๐ - ๑๙.๙๙	๘๗	๑๙๑.๙๙	๓๓.๑๓	๓.๐๗๖	๐.๐๒๙
๒๐ - ๓๙.๙๙	๒๕	๒๐๔.๔๐	๒๑.๑๙		
๔๐ ก.ม. ขึ้นไป	๔๐	๒๐๙.๙๘	๓๒.๒๖		
รวม	๒๐๕	๑๙๘.๕๖	๓๓.๑๔		

๖.๗ วิธีการเดินทาง การเปรียบเทียบระหว่างวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่านิสิตมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๔๗

ตารางที่ ๔๗

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจรวมต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านของนิสิตที่มีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน

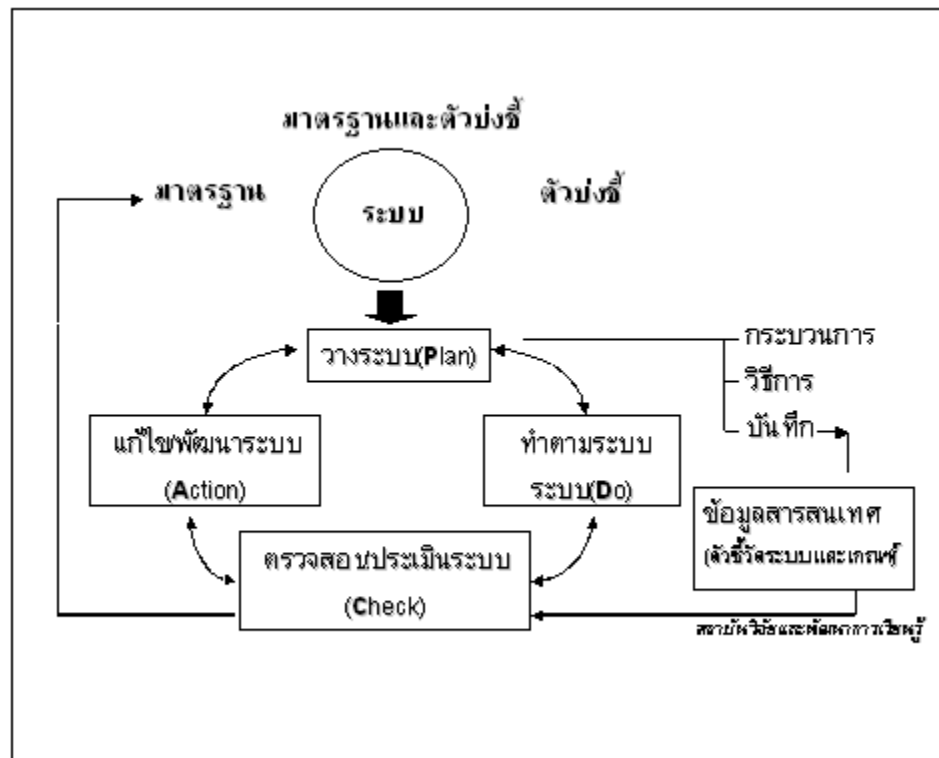
วิธีการเดินทาง	จำนวน	$\bar{x}$	S.D	F	P
รถประจำทาง	๓๘	๒๐๒.๑๖	๒๙.๖๐	๐.๔๖๙	๐.๗๐๔
รถรับ—ส่ง ของวิทยาเขต	๑๑๖	๑๙๗.๒๑	๓๖.๐๙		
รถยนต์ส่วนบุคคล	๑๔	๑๙๒.๙๓	๓๒.๐๓		
อื่นๆ เช่น เดิน	๓๗	๒๐๐.๑๙	๒๗.๔๐		
รวม	๒๐๕	๑๙๘.๕๖	๓๓.๑๔		

บทที่ ๕

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษานับเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนามนุษย์เพื่อให้เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศชาติ การศึกษาจึงต้องมีมาตรฐานตามที่ตั้งเกณฑ์ไว้โดยระบบการประเมินมาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๕๒ ในหมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นกำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ สำหรับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เตรียมรับการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยการ กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ๗ มาตรฐาน และ ๖๑ ตัวบ่งชี้ ซึ่งมาตรฐานที่ ๕ ด้านการ พัฒนาสถาบันและบุคลากร ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑๓ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ และตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑๔ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม และมาตรฐานที่ ๖ ด้านหลักสูตรและการเรียน การสอน ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๗ ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการ เรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในวงจรการประกันคุณภาพ ของ P – D – C – A หรือ Plan (การวางแผน) – Do (การดำเนินการ) – Check (การตรวจสอบ) – Act (การปรับปรุงพัฒนา) หมายถึงการตรวจสอบหรือติดตามดู ว่าผลการดำเนินของระบบประกันคุณภาพการบริหารจัดการ การบริการต่าง ๆ ในส่วนงานเป็นไปตามกรอบ ระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยกระบวนการตรวจสอบสามารถมองเห็นผลการดำเนินการของส่วนงานใน ปัจจุบันได้เป็นอย่างดี และรู้ได้ชัดว่าการดำเนินงานของส่วนงานนั้น ๆ ก้าวหน้าไปในระดับใด ดังแผนภูมิที่ ๑ แสดงดังนี้^๑

^๑ นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, www.lrd.in.th วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐.

แผนภูมิที่ ๑ PDCA ในความหมายของระบบคุณภาพ

จากความเป็นมาข้างต้นประกอบกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต อุบลราชธานี

ได้ย้ายสถานศึกษาไปที่ ดงบังไฟ ตำบลกระโสม อำเภอเมืองอุบลราชธานี ซึ่งห่างจากสถานที่เดิม ๑๐ กิโลเมตร ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่ได้เข้ามาศึกษาในสถานศึกษาแห่งใหม่ซึ่งจะช่วยให้มหาวิทยาลัยรู้ปัญหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น จึงทำการศึกษา

เรื่องความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิต วิทยาเขตอุบลราชธานี และเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของนิสิตวิทยาเขตอุบลราชธานี จำแนกตามประเภท สาขาวิชา ชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ยสะสม ระยะทาง และวิธีการเดินทาง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ในปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวน ๓๘๘ รูป สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา ๙๕ รูป สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน ๑๑๓ รูป สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ๑๕๐ รูป สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ๑๔๙ รูป กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan ประกอบด้วย นิสิตหลักสูตรปกติ จำนวน ๑๕๐ รูป หลักสูตรพระสังฆาธิการ จำนวน ๕๕ รูป

แยกเป็นสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา จำนวน ๖๐ รูป สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน ๕๕ รูป สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ จำนวน ๒๐ รูป และสาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน ๗๐ รูป และจำแนกตามระดับชั้นปี เป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๖๒ รูป ชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๔๐ รูป ชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๓๗ รูป และชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๔๖ รูป รวมทั้งหมด ๒๐๕ รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตทั้ง ๔ ด้าน ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เก็บรวบรวมข้อมูลได้ ๒๐๕ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ (t- test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ แล้ว ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe

๑. สรุปผลการวิจัย

๑.๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑.๑ ประเภท นิสิตจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ ๗๓.๒ เป็นนิสิตหลักสูตรปกติ รองลงมาร้อยละ ๒๖.๘ เป็นนิสิตหลักสูตรพระสังฆาธิการ

๑.๑.๒ ชั้นปี นิสิตจำนวนมากที่สุด ร้อยละ ๓๐.๒ เป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ รองลงมา ร้อยละ ๒๗.๓ เป็นชั้นปีที่ ๓ ร้อยละ ๒๒.๔ กับร้อยละ ๒๐.๒ เป็น ชั้นปีที่ ๔ และ ชั้นปีที่ ๒ ตามลำดับ

๑.๑.๓ สาขาวิชา นิสิตจำนวนมากที่สุด ร้อยละ ๓๔.๑ เป็นนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ รองลงมา ร้อยละ ๓๒.๒ เป็นนิสิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ร้อยละ ๒๙.๓ กับ ร้อยละ ๔.๔ เป็นนิสิตสาขาวิชาศาสนาและปรัชญา และสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ตามลำดับ

๑.๑.๔ คะแนนเฉลี่ยสะสม นิสิตจำนวนมากที่สุด ร้อยละ ๓๙.๘ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ - ๓.๒๕ รองลงมา ร้อยละ ๒๒.๒ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๒๕ ขึ้นไป ร้อยละ ๒๐.๓ กับร้อยละ ๑๗.๕ คะแนนเฉลี่ยสะสม ๒.๗๖ - ๒.๙๙ และคะแนนเฉลี่ยสะสม ๒.๐๐ - ๒.๗๕ ส่วนที่เหลือ ร้อยละ ๓๐.๒ ไม่ระบุคะแนนเฉลี่ยสะสม เนื่องจากกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ ๑

๑.๑.๕ ระยะทาง นิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๔๒.๔ ต้องเดินทางเป็นระยะทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม. รองลงมา ร้อยละ ๒๕.๙ ระยะทางน้อยกว่า ๑๐ ก.ม. ร้อยละ ๑๙.๕ กับ ร้อยละ ๑๒.๒ ระยะทางมากกว่า ๔๐ ก.ม. และระยะทาง ๒๐ - ๓๙.๙๙ ก.ม. ตามลำดับ

๑.๑.๖ วิธีการเดินทาง นิสิตจำนวนมากสุดร้อยละ ๕๖.๖ เดินทางมาถึงสถานศึกษาโดยการใช้บริการรถรับ - ส่งของวิทยาเขต รองลงมา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ ๑๘.๕ โดยสารรถประจำทาง กับร้อยละ ๑๘.๑ ใช้วิธีการเดิน เหมารถ อาศัยรถเจ้าอาวาส หรือ เพื่อนนิสิต ที่เหลือ ร้อยละ ๖.๘ ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นอันดับสุดท้าย

๑.๒ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

๑.๒.๑ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในภาพรวม พบว่า นิสิตจำนวนมากสุด ร้อยละ ๕๕.๖ มีความพึงพอใจน้อย ที่มีความพึงพอใจมากมีเพียง ร้อยละ ๘.๘ เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระดับมากและมากที่สุดในเรื่อง

๑. การจัดสอบวัดผล	ร้อยละ ๓๔.๖
๒. ห้องสมุด	ร้อยละ ๓๓.๙
๓. การจัดหาหนังสือตำราเรียนและงานวิจัย	ร้อยละ ๓๓.๗
๔. การจัดหมวดหมู่หนังสือ	ร้อยละ ๓๑.๒
๕. เวลาเปิด - ปิด การให้การบริการของห้องสมุด	ร้อยละ ๓๑.๒

นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง

๑. การจัดหมวดหมู่หนังสือ	ร้อยละ ๕๔.๖
๒. พื้นที่ภายในห้องสมุด	ร้อยละ ๕๓.๒
๓. การจัดหาหนังสือตำราเรียนและงานวิจัย	ร้อยละ ๕๑.๗
๔. การจัดสอบวัดผล	ร้อยละ ๕๑.๒

นิสิตมีความพึงพอใจน้อยและน้อยสุดในเรื่อง

๑. การบริการอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล	ร้อยละ ๕๗.๖
๒. สภาพระบบอินเทอร์เน็ต	ร้อยละ ๔๖.๘

๑.๒.๒ เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวแปรอิสระพบว่า ประเภทนิสิต ชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ยสะสม และวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตสาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจมากกว่า สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน และระยะทางจากที่พักมาศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตที่เดินทาง ๔๐ ก.ม. ขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่า นิสิตที่เดินทางน้อยกว่า ๑๐ ก.ม. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

๑.๒.๓ ความพึงพอใจของนิสิตด้านอาคารสถานที่ในภาพรวม พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๔๔.๔ มีความพึงพอใจปานกลาง ที่มีความพึงพอใจมากที่สุดมีเพียง ร้อยละ ๓๒.๗ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความพึงพอใจระดับมากและมากที่สุดในเรื่อง

๑. ห้องเรียนมีความสว่างอย่างเพียงพอ	ร้อยละ ๗๗.๖
๒. บรรยากาศในรอบ ๆ วิทยาเขตอุบลราชธานี	ร้อยละ ๗๓.๗
๓. ไม่มีมลภาวะด้านเสียง	ร้อยละ ๗๒.๒
๔. ความพร้อมด้านโต๊ะ – เก้าอี้	ร้อยละ ๗๑.๒
๕. บรรยากาศภายในห้องเรียน	ร้อยละ ๖๖.๓
๖. ห้องเรียนรองรับนิสิตไม่แออัด	ร้อยละ ๖๖.๓

นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง

๑. การบำรุงรักษาสถานที่	ร้อยละ ๔๗.๓
๒. การประดับอาคารให้ดูเป็นระเบียบสวยงาม	ร้อยละ ๔๖.๓
๓. สถานที่จัดนันทนาการ	ร้อยละ ๔๔.๘

นิสิตมีความพึงพอใจน้อยและน้อยสุดในเรื่อง

๑. การบริการด้านเอกสาร ถ่ายเอกสาร	ร้อยละ ๕๒.๑
๒. สถานที่จัดนันทนาการ	ร้อยละ ๔๖.๘

๑.๒.๔ เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาคารสถานที่กับตัวแปรอิสระพบว่า ประเภทนิสิตหลักสูตรต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน วิธีการเดินทางมาเรียนต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๔ ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน และนิสิตที่เดินทางระยะทางจากที่พักมาศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐๑ โดยนิสิตที่เดินทางระยะทาง ๒๐ - ๓๙.๙๙ ก.ม. มีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่มากกว่า นิสิตที่เดินทาง ๔๐ ก.ม.ขึ้นไป ส่วนนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

๑.๒.๕ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ในภาพรวม พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๓๙.๕ มีความพึงพอใจน้อย ที่มีความพึงพอใจมากมีเพียง ร้อยละ ๒๓.๙ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความพึงพอใจระดับมากและมากที่สุดในเรื่อง

๑. บรรยายภาคีในชั้นเรียนมีความเป็นกันเอง	ร้อยละ ๖๐.๐
๒. ทักษะคติที่มีต่อนิสิต	ร้อยละ ๕๕.๑
๓. นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	ร้อยละ ๕๔.๒
๔. เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงออก	ร้อยละ ๔๙.๗

นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง

๑. ตารางการเรียนการสอน	ร้อยละ ๕๓.๒
๒. สอนตรงตามความรู้ความสามารถ	ร้อยละ ๔๖.๓
๓. สอนตามที่กำหนดในตาราง	ร้อยละ ๔๕.๔
๔. ความตั้งใจและทุ่มเท	ร้อยละ ๔๕.๔

นิสิตมีความพึงพอใจน้อยและน้อยสุดในเรื่อง

๑. การติดตามดูแลความเป็นอยู่ของนิสิต	ร้อยละ ๕๒.๑
๒. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ร้อยละ ๔๘.๓

๑.๒.๖ เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่ออาจารย์กับกลุ่มตัวแปรที่ศึกษาพบว่า นิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน และมีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประเภคนิสิตแต่ละหลักสูตรนั้นพบว่ามีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ โดยนิสิตหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตหลักสูตรปกติ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกันพบว่านิสิตมีความพึงพอใจที่มีต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ โดยนิสิตสาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจมากกว่าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และนิสิตที่เดินทางจากที่พักมาสถานศึกษาระยะทางต่างกันนั้นพบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตที่เดินทางระยะทาง ๔๐ ก.ม. ขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่า นิสิตที่เดินทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

๑.๒.๗ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิถีชีวิต โดยภาพรวม พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๕๙.๐ มีความพึงพอใจระดับน้อย ที่มีความพึงพอใจในระดับมากมีเพียงร้อยละ ๖.๓ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความพึงพอใจระดับมากและมากที่สุดในเรื่อง

๑. สภาพแวดล้อมรอบ ๆ วิทยาเขตอุบลราชธานี	ร้อยละ ๗๐.๒
๒. ความเป็นอยู่ในวัดที่นิสิตจำพรรษา	ร้อยละ ๔๐.๐

นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง

๑. การรับภาระงานจากอาจารย์	ร้อยละ ๖๐.๐
๒. การทำกิจกรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ	ร้อยละ ๕๒.๗
๓. การปฏิบัติธรรมประจำปี	ร้อยละ ๕๑.๒
๔. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก	ร้อยละ ๕๐.๒

นิสิตมีความพึงพอใจน้อยและน้อยสุดในเรื่อง

๑. การจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ	ร้อยละ ๕๒.๗
๒. ค่าใช้จ่าย	ร้อยละ ๓๗.๖
๓. การบริการรถรับ – ส่งของวิทยาเขต	ร้อยละ ๓๗.๕

๑.๒.๘ เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อวิถีชีวิตเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา พบว่าประเภทนิสิต สาขาวิชาต่างกัน คะแนนเฉลี่ยสะสม ระยะทางจากที่พักมายังสถานศึกษา และวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่าความพึงพอใจมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันพบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐๒ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๓ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

๑.๒.๙ ความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านพบว่า พบว่านิสิตส่วนมาก ร้อยละ ๕๐.๗๐ มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ที่มีความพึงพอใจในระดับมากมีเพียงร้อยละ ๕.๔

๑.๒.๑๐ เปรียบเทียบความพึงพอใจรวมของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านกับตัวแปรที่ศึกษา พบว่าประเภทนิสิต คณะ คะแนนเฉลี่ยสะสม และวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐๔ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๓ นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่เรียนสาขาวิชาต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๓ โดยนิสิตสาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจมากกว่าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และนิสิตที่เดินทางจากที่พักมาสถานศึกษาระยะทางต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๓ โดยนิสิตที่เดินทางระยะทาง ๔๐ ก.ม. ขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่า นิสิตที่เดินทางระยะทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม. นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

๒. อภิปราย

๒.๑ ความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๖ ส่วนที่มีความพึงพอใจในระดับมากมีเพียงร้อยละ ๘.๘ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากที่ตั้งของวิทยาเขตอุบลราชธานี อยู่ห่างจากที่พักมาศึกษาเล่าเรียน นิสิตจำนวนมากถึงร้อยละ ๗๔.๑ ต้องเดินทาง ๑๐ กิโลเมตรขึ้นไป การเดินทางไป - กลับบางรูปต้องเดินทางมากกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร ดังนั้นนิสิตจะใช้เวลาในหมดไปในการเดินทาง ส่วนใหญ่แล้วชั่วโมงแรก และชั่วโมงสุดท้ายจะได้ศึกษาเล่าเรียนไม่เต็มที่ ซึ่งปัญหาใช้เวลาในการเดินทางไม่ตรงกับนิสิตเท่าที่ควร อาจารย์บางท่านที่ไม่มีรถยนต์ส่วนตัว ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน บางวันอาจารย์มานั่งรอรถ นิสิตบางวันนิสิตมานั่งรออาจารย์ โดยเฉพาะการเรียนการสอนในชั่วโมงสุดท้ายด้วยแล้วทั้งอาจารย์และนิสิตต้องใช้ระยะเวลาในการทางก็ต้องรีบเดินทางกลับเนื่องจากความปลอดภัยในการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปัจจัยจูงใจ – ปัจจัยค้ำจุน การเสริมสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นอีกปัจจัยหนึ่งคือ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (maslow's hierarchy of need theory) ที่มนุษย์ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (safety and security needs) เมื่อได้รับตอบสนองความต้องการด้านร่างกายจนเป็นที่พอแล้วก็จะเกิดความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามมา ส่วนด้านเอกสารตำราเรียน นิสิตมีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ ๓๓.๗ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย เจริญนนท์ (๒๕๔๔) ได้มีการศึกษาพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ข้อที่เป็นปัญหาระดับมากประเด็นสำคัญคือ อาจารย์ผู้สอนขาดตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร ผู้เรียนไม่ตั้งใจเรียนขาดความกระตือรือร้นต่อการเรียนการสอนในบางรายวิชา มหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของแต่ละรายวิชา ปัญหารายข้ออยู่ในระดับมากได้แก่ นักศึกษาขาดตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร ส่วนความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริการอินเทอร์เน็ตมีความพึงพอใจน้อยและน้อยที่สุด ร้อยละ ๕๗.๖ สภาพระบบอินเทอร์เน็ต ร้อยละ ๔๖.๘ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย เจริญนนท์ (๒๕๔๔) ได้มีการศึกษาพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ข้อที่เป็นปัญหาระดับมากประเด็นสำคัญคือมหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน และงานวิจัยของ ศกุนตลา ทานอก และคณะ (๒๕๔๖) ซึ่งพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมาอยู่ในระดับปานกลางด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การค้นคว้าจาก Internet ไม่สะดวก คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ และเอกสารตำราทางวิชาการไม่เพียงพอ

๒.๒ ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาคารสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ ๔๔.๔ พึงพอใจระดับมาก ร้อยละ ๓๒.๗ และร้อยละ ๒๒.๙ มีความพึงพอใจระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากและมากที่สุดด้านความพร้อมของห้องเรียน ร้อยละ ๗๗.๖ รองลงมาชอบบรรยากาศรอบ ๆ วิทยาเขตอุบลราชธานี ร้อยละ ๗๓.๗ และไม่มีมลภาวะด้านเสียง ๗๒.๒ อาจเนื่องจากอาคารเรียนวิทยาเขตอุบลราชธานีที่สร้างขึ้นใหม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์สื่อการสอนเพียงพอ และสถานที่ตั้งเป็นป่าสาธารณะประโยชน์จึงมีต้นไม้เป็นจำนวนมาก สภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติ และตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชนจึงปราศจากมลภาวะด้านเสียงรบกวนสมาธิในการศึกษาเล่าเรียนจึงเป็นเหตุผลที่นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมากกว่า ร้อยละ ๗๐ ซึ่งตามทฤษฎีปัจจัยจูงใจ – ปัจจัยค้ำจุน” (Motivation – Hygiene Theory) ปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้น สภาพการทำงานเป็นที่น่าชื่นชมยินดี คุณภาพของที่ทำงานและสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น มีการจัดบริเวณร่มรื่น เครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ ทันสมัย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ช่วยให้บรรยากาศในการทำงานเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ทำงานเกิดความผ่อนคลาย มีกำลังใจและความกระตือรือร้นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุเทพ ไชยมงคล (๒๕๔๓) ซึ่งศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการของหน่วยงานในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ๑๐ พบว่า ด้านงานอาคารสถานที่ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ อันดับแรกคือ โรงอาหารและสถานที่รับประทานอาหารสะอาดและสะดวกในการใช้ ส่วนอันดับสุดท้าย คือการดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วม และสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุชีพ จันทร์ทอง (๒๕๔๖) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการของกองยานพาหนะ อาคารและสถานที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความพร้อมของอาคารในการจัดการเรียนการสอน การประชุมสัมมนา ด้านสวนและการรักษาความสะอาด ได้แก่ ความสะอาดของสนามหญ้าและสวนหย่อม ความปลอดภัยต่อบุคคลและทรัพย์สินภายในอาคาร และด้านสวนและการรักษาความสะอาด

๒.๓ ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ ๓๙.๕ รองลงมาร้อยละ ๓๖.๖ กับ ร้อยละ ๒๓.๙ มีความพึงพอใจระดับมากและระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ที่มีอยู่ในระดับมากคือ มีบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นกันเอง ร้อยละ ๖๐.๐ มีทัศนคติที่ดีต่อนิสิต ร้อยละ ๕๕.๑ อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ร้อยละ ๕๔.๒ จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อย่างหมายถึง ระดับความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในแต่ละวิชาซึ่งประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ การเตรียมเนื้อหา การบูรณาการ และความรู้ความสามารถของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนิสิตอันเป็นตัววัดด้านทรัพยากรทำให้คุณภาพนิสิตดีตามไปด้วยซึ่งจะพบว่านิสิตจำนวนมากที่สุด ร้อยละ ๓๙.๘ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ - ๓.๒๕ รองลงมา ร้อยละ ๒๒.๒ มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๒๕ ขึ้นไป ร้อยละ

๒๐.๓ กับร้อยละ ๑๗.๕ คะแนนเฉลี่ยสะสม ๒.๗๖ - ๒.๙๙ ส่วนความพึงพอใจของนิสิตในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยนั้นมีส่วนของการจัดการศึกษาของวิทยาเขตอุบลราชธานีที่มีความสอดคล้องกับ ศกุนตลา ทานอก และคณะ (๒๕๕๖) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ตามทัศนะของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง ด้านอาจารย์ไม่ใช้สื่อการสอนที่เร้าความสนใจ ขาดเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้และขาดความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง เพราะมีกิจกรรมเสริมมาก อาจารย์ส่งผลการสอบไม่ตรงเวลาและเกณฑ์การประเมินผลสูงเกินไป ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนได้แก่ คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ การใช้ Internet เพื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และเอกสารตำราทางวิชาการไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของประมวล ดันยะและคณะ(๒๕๕๖) ได้วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งภายนอกและภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อค้นหาสภาพการณ์ที่เป็นเชิงโอกาส ภาวะคุกคาม จุดแข็งและจุดอ่อน พบว่าด้านโครงสร้างและนโยบายโครงสร้างการบริหารงานของวิทยาเขตได้กำหนดตำแหน่งไว้มาก แต่ถูกจำกัดอัตรากำลัง ทำให้บุคลากรต้องทำงานในหลายหน้าที่ เกินความสามารถและประสบการณ์ ด้านบุคลากรมหาวิทยาลัยมีบุคลากรทั้งสายปฏิบัติการ วิชาการและสายสนับสนุนจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัยบุคลากรรับผิดชอบงานหลายด้านและมีภาระงานสูง อาจารย์ผู้สอนส่วนหนึ่งขาดความกระตือรือร้น และขาดเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ ไม่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี และการวัด ประเมินผลมักใช้การสอบแบบบรรยายเป็นหลัก ไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจารย์ของวิทยาเขตไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่มีผลงานวิจัยขาดความรู้และทักษะในการวิจัย มีวุฒิการศึกษาไม่หลากหลาย และมีจำนวนไม่เพียงพอ ต้องอาศัยอาจารย์พิเศษจากภายนอกมาเสริมให้ครบถ้วน

๒.๔ ความพึงพอใจของนิสิตต่อวิถีชีวิต ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ ๕๙.๐ รองลงมา ร้อยละ ๓๔.๖ กับ ร้อยละ ๖.๓ มีความพึงพอใจปานกลางและระดับมาก จากข้อมูลที่พบสาเหตุที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของนิสิตจากการที่ย้ายสถานที่เดิมมาเป็นดงบังไพนั่น คือการใช้เวลาในการเดินทางมากขึ้นจากการเดินทางไป – กลับ ทำให้การช่วยเหลือกิจกรรมของวัดที่นิสิตพักจำพรรษาอยู่ไม่เต็มที่ และต้องมีรายจ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น ความปลอดภัยในการเดินทาง ความมั่นคงในชีวิตประจำที่นิสิตต้องอาศัยความอุปถัมภ์จากเจ้าอาวาสและพุทธศาสนิกชนมีผลกระทบต่อนิสิตค่อนข้างมากซึ่งสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์^๑ กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจากการที่ได้รับการ

^๑ ธงชัย สันติวงษ์, พุทธกิจกรรมองค์กร : ถ้าศึกษาการบริหารพุทธกิจกรรมองค์กรเชิงบริหาร, (กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๐), หน้า ๓๘๙

ตอบสนองต่อความต้องการของตนเองอย่างดีหรือสมบูรณ์ที่สุด และ มาสโลว์ นำประสบการณ์ที่ได้จากการเป็นนักจิตวิทยาและผู้ที่ให้คำปรึกษามาเป็นพื้นฐานในการเสนอทฤษฎี ที่อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่าจะมีความต้องการจากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุด คือ ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ความต้องการทางเพศ และ ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (safety and security needs) เมื่อได้รับตอบสนองความต้องการด้านร่างกายจนเป็นที่พอแล้วก็จะเกิดความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามมา ซึ่งจะต้องความปลอดภัยและความมั่นคง ทั้งทางร่างกาย เช่น ต้องการได้รับความคุ้มครองปกป้อง ต้องการกฎระเบียบ กฎหมาย ต้องการเป็นอิสระส่วนตัวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาไพโรจน์ (๒๕๔๙) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตต่อการให้บริการส่วนงานในมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่านิสิตมีความพึงพอใจในการจัดสวัสดิการด้านการปฐมพยาบาลและการติดตามดูแลการเป็นอยู่ของนิสิตกับวัดที่นิสิตอยู่จำพรรษา

๒.๕ เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตด้านการเรียนการสอนกับตัวแปรที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่เรียนประเภทหลักสูตรต่างกัน เรียนชั้นปีต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน และมีวิธีเดินทางมาศึกษาต่างกันนั้นมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตที่เรียนสาขาคณะต่างกันความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศกุนตลา ทานอก และคณะ (๒๕๔๖) ซึ่งพบว่าปัญหาการจัดการการสอนของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา โดยนิสิตที่สังกัดคณะต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนิสิตคณะมนุษยศาสตร์มีความคิดว่า มีปัญหาสูงกว่านิสิตคณะอื่นๆ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านอาจารย์ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์สมจิต เดชคุณรัมย์ (๒๕๔๘) ซึ่งพบว่า ปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของอาจารย์ที่เป็นพระภิกษุและฆราวาส โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนนิสิตที่มีสถานภาพ คณะ ชั้นปี ระยะเวลาในการบวช และหลักสูตรที่ศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนความพึงพอใจของนิสิตที่เดินทางมาศึกษาระยะทางแตกต่างกันนั้นพบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตที่เดินทางระยะทาง ๔๐ กิโลเมตรขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนมากกว่านิสิตที่เดินทาง น้อยกว่า ๑๐ กิโลเมตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตที่เดินทางไป-กลับ วันละกว่า ๘๐ กิโลเมตรนั้น มีความตั้งใจเรียนมากกว่าเพราะการเดินทางซึ่งต้องใช้เวลา และรายจ่ายในการเดินทางมาศึกษาเป็นสิ่งที่แสดงถึงความพึงพอใจและตั้งใจเรียนของนิสิตที่เดินทางไกลนั้นมีมากเพียงใดในการศึกษาเล่า

เรียนให้จบตามหลักสูตรเพื่อเป้าหมายในการสำเร็จการศึกษาเป็นพุทธศาสนิกชน ซึ่งมาสโลว์ นำประสบการณ์ที่ได้จากการเป็นนักจิตวิทยาและผู้ให้คำปรึกษามาเป็นพื้นฐานในการเสนอทฤษฎี ที่อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่าจะมีความต้องการ คือความต้องการยอมรับนับถือ (esteem needs) เป็นความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงความต้องการการยอมรับนับถือตนเอง เคารพตนเอง เช่น ความต้องการสัมฤทธิ์ผล ความต้องการมีความสามารถ ความภูมิใจในคุณภาพของงาน ที่จะช่วยให้เกิดการยอมรับนับถือจากคนอื่น เช่น ความมีชื่อเสียง มีสถานภาพ มีเกียรติยศ การได้รับความสนใจ การมีผู้อื่นยอมรับตามการได้รับการยอมรับจากคนอื่น ในประเภทนี้อาจทำให้ผู้มีความต้องการการยอมรับนับถือสูง มีลักษณะต้องขิ้นหรือพาผู้อื่น ทำให้ไม่เป็นตัวของตัวเอง ในบางสถานการณ์อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างการกระทำตามความคิดของตนกับการที่ได้รับความยอมรับจากผู้อื่น นอกจากนั้นความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตน (self – actualization needs) เป็นความต้องการพัฒนาตนเองตามศักยภาพสูงสุดได้แสดงออกซึ่งทักษะและความ เป็นเลิศในบางสิ่งบางอย่างที่ตนมีและมีอารมณ์ซึ่งแสดงออกถึงบุคลิกภาพสมบูรณ์ ความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตน เป็นกระบวนการไม่สิ้นสุด นั่นคือความรู้สึกว่าตนเองถึงจุดหมายปลายทางสุดท้าย แล้วก็จะมีเป้าหมายต่อ ๆ ไปเรื่อย ๆ ตามศักยภาพของตน ผลงานของ Maslow ในระยะต่อมาได้อธิบายว่า ความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตนไม่อาจอธิบายได้อย่างสมบูรณ์เพียงพอเหมือนความต้องการชั้นอื่น ๆ เพราะความต้องการความสำเร็จสูงสุดแห่งตนมีแนวโน้มว่าบุคคลจะมีศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความสำเร็จแห่งตนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มาสโลว์ จึงได้เสนอลักษณะของคนที่มีความสำเร็จสูงสุดแห่งตนไว้ดังนี้คือมีความเป็นเลิศในการรับรู้ความจริงมีการยอมรับตนเอง ยอมรับผู้อื่น และยอมรับในธรรมชาติ มีความสมัครใจในการกระทำโดยไม่ต้องมีใครกระตุ้น มีความสนใจปัญหาอย่างแท้จริง มีความปรารถนาเป็นส่วนตัวและมีการปลื้มตัวมากขึ้น มีความเป็นตัวของตัวเองสูง และต่อต้านความจำกัดของปทัสถานทางวัฒนธรรม มีความซาบซึ้ง และมีปฏิริยาโต้ตอบทางอารมณ์ มีประสบการณ์สูงสุดบ่อย ๆ มีการยอมรับในเชื้อชาติเผ่าพันธุ์มนุษย์ มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่านิยมและมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยมาก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาก รวมทั้งมีความระมัดระวังในระบบค่านิยม

๒.๖ เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตด้านอาคารสถานที่กับตัวแปรที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่าประเภทนิสิตหลักสูตรต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน วิธีการเดินทางมาเรียนต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๔ คงเนื่องมาจากวิทยาเขตอุบลราชธานีได้ย้ายมาจากวัดมหายานาราม ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๘ การเดินทางที่ต้องใช้เวลามากขึ้นซึ่งนิสิตชั้นปีที่ ๔ เคยศึกษาในวัดมหายานารามซึ่งการเดินทางไป – มาสะดวกกว่า ดังนั้นจึงมีความพึงพอใจน้อยกว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีพ จันทอง (๒๕๔๘) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการของกองยานพาหนะ อาคารและสถานที่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมบุคลากรที่ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในบริการทั้ง ๕ ด้าน อยู่ในระดับปานกลางและ

มาก ด้านอาคารสถานที่ได้แก่ ความพร้อมของอาคารในการจัดการเรียนการสอน การประชุมสัมมนา ด้านสวน และการรักษาความสะอาด และงานวิจัยของ พระมหาไพโรจน์ (บทคัดย่อ : ๒๕๔๙) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษา ความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตต่อการให้บริการส่วนงานในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ในด้านการอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอก และการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ แก่นิสิต เช่น น้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น นิสิตคณะพุทธศาสตร์มีความพึงพอใจสูงกว่าคณะอื่น ๆ

๒.๗ เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์กับตัวแปรที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน และมีวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประเภทนิสิตแต่ละหลักสูตรนั้นพบว่ามีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ โดยนิสิตหลักสูตรพระสังฆาธิการมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตหลักสูตรปกติ อาจมาจากพระสังฆาธิการมีวุฒิสูงและด้วยประการที่ยาวนานจึงมีความเข้าใจในระบบการเรียนการสอนของคณะสงฆ์จึงมีความพึงพอใจต่ออาจารย์สูงกว่านิสิตหลักสูตรปกติผลการวิจัยดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของมัวร์และคณะ (Munn and other อ้างใน ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ๒๕๓๑) ที่ว่า กระบวนการรับรู้และการตีความของบุคคล รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติของบุคคลย่อมแตกต่างกันไปตามภูมิหลัง และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลในการประเมินสิ่งที่รับรู้ขึ้นเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้แม้บุคคลสองคนแม้อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน และภายใต้สถานการณ์เดียวกันจึงมักเกิดความเข้าใจและเกิดทัศนคติต่างกันได้ ส่วนนิสิตที่เรียนสาขาต่างกันพบว่านิสิตมีความพึงพอใจที่มีต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ โดยนิสิตสาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจมากกว่าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และนิสิตที่เดินทางจากที่พักมาสถานศึกษาระยะทางต่างกันนั้นพบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ โดยนิสิตที่เดินทางระยะทาง ๔๐ ก.ม. ขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่า นิสิตที่เดินทาง ๑๐ - ๑๙.๙๙ ก.ม.นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประมวล ต้นยะและคณะ(๒๕๔๖ ; บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งภายนอกและภายในของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อค้นหาสภาพการณ์ที่เป็นเชิงโอกาส ภาวะคุกคาม จุดแข็งและจุดอ่อน พบว่า ด้านโครงสร้างและนโยบาย โครงสร้างการบริหารงานของวิทยาเขตได้กำหนดตำแหน่งไว้มาก แต่ถูกจำกัดอัตรากำลัง ทำให้บุคลากรต้องทำงานในหลายหน้าที่ เกินความสามารถและประสบการณ์ ด้านบุคลากร มหาวิทยาลัยมีบุคลากรทั้งสายปฏิบัติการ วิชาการและสายสนับสนุนจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจของมหาวิทยาลัย บุคลากรรับผิดชอบงานหลายด้านและมีภาระงานสูง อาจารย์ผู้สอนส่วนหนึ่งขาดความกระตือรือร้น และขาดเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ ไม่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี และการวัด ประเมินผล มักใช้การสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจารย์ของวิทยาเขตไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่มีผลงานวิจัยขาดความรู้และทักษะในการวิจัย มีวุฒิการศึกษาไม่หลากหลาย และมี

จำนวนไม่เพียงพอ ต้องอาศัยอาจารย์พิเศษจากภายนอกมาเสริมให้ครบถ้วน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาไพโรจน์ (บทคัดย่อ : ๒๕๔๙) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตต่อการ ให้บริการส่วนงานในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า นิสิตที่ศึกษาใน ชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านการคำปรึกษาในเรื่องการเรียนแก่นิสิต และนิสิตแต่ละคณะมีความพึงพอใจในการจัดอาจารย์เข้าสอนตรงกับความรู้ความสามารถ การจัดชั่วโมงเรียน

๒.๘ เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อวิถีชีวิตกับตัวแปรที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่านิสิต ประเภทหลักสูตรต่างกัน เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีระยะทางจากที่พักมายัง สถานศึกษาต่างกัน และวิธีการเดินทางมาศึกษาต่างกัน พบว่าความพึงพอใจมีความแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนิสิตที่เรียนชั้นปีต่างกันพบว่ามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐๒ โดยนิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจต่อวิถีชีวิตมากกว่านิสิตชั้นปีที่ ๓ ความแตกต่างดังกล่าวนี้มี สาเหตุมาจากนิสิตชั้นปีที่ ๑ สามารถปรับตัวในการเดินทางและวิถีชีวิตในการการเดินทางมาสถานศึกษาได้ ซึ่ง แตกต่างจากนิสิตชั้นปีที่ ๓ ซึ่งเคยศึกษาที่วัดมทวนารามมาก่อน จึงเคยชินกับการเดินทางไม่ไกลฉะนั้นการ เดินทางที่ไกลขึ้นกว่าเดิมทำให้นิสิตชั้นปีที่ ๓ จึงมีความพึงพอใจต่ำกว่านิสิตชั้นปีที่ ๑ ผลการวิจัยนี้ตรงกับที่ Maslow ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการเกิดความต้องการไว้ ดังนี้เมื่อความต้องการในขั้นหนึ่งได้รับการ ตอบสนอง มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไป ซึ่งความต้องการที่ได้รับการตอบสนองนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เต็มเสียก่อน จึงจะมีความต้องการในขั้นถัดไปได้ ความต้องการของมนุษย์จะได้รับการตอบสนองเพียง บางส่วน และมีบางส่วนจะไม่ได้รับการตอบสนอง เมื่อความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนองก็จะมี ความต้องการอื่นเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการอื่นที่เกิดขึ้นค่อยเป็นไป มิใช่เกิดอย่างทันทีทั้งที่ เช่น เมื่อความ ต้องการ ก. ได้รับการตอบสนองประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ ข. ก็จะไม่ปรากฏ แต่ถ้า ความต้องการ ก. ได้รับประมาณ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ อาจจะปรากฏออกมา ๕ เปอร์เซ็นต์ เมื่อ ความต้องการ ก. ได้รับการตอบสนองประมาณ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ความต้องการ ข. ก็จะปรากฏออกมา เป็น ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาพรชชา ธรรมหาโส และคณะ (๒๕๕๐) ได้ทำเรื่อง ทศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อการย้ายสถานที่เรียนแห่ง ใหม่ (วังน้อย) ผลกระทบหรือความกังวลใจต่อการย้ายสถานที่เรียนแห่งใหม่ผลการศึกษาความกังวลใจของ นิสิต พบว่า นิสิตทั้งหมดมีความกังวลใจในด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ๖.๕๔ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาไพโรจน์ (บทคัดย่อ : ๒๕๔๙) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึง พอใจของอาจารย์และนิสิตต่อการให้บริการส่วนงานในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครราชสีมา พบว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจการควบคุม กำกับ และติดตามดูแลให้นิสิต ปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ และนิสิตคณะพุทธศาสตร์มีความพึงพอใจด้านการอำนวยความสะดวกประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและภายในสูงกว่าคณะอื่น ๆ

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

๓.๑.๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ควรพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่นิสิตมีความพึงพอใจน้อย ได้แก่ การบริการเอกสาร การสอนและตำราเรียน

๓.๑.๒ ประเด็นที่นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดทำอาจารย์ เข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทางมหาวิทยาลัย ควรนำมาพิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความพึงพอใจของนิสิตในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

๓.๑.๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีควรพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนาในประเด็นที่นิสิตมีความพึงพอใจน้อย ได้แก่ การติดตามดูแลการเป็นอยู่ ของนิสิตกับวัดอยู่จำพรรษา การบำรุงรักษาระบบอินเทอร์เน็ตให้อยู่ในสภาพที่พร้อมให้บริการ การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ให้บริการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ ถือเป็นบริการพื้นฐานที่ทางมหาวิทยาลัย จะต้องจัดให้บริการแก่นิสิตอยู่แล้ว

๓.๑.๔ ประเด็นที่นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความเหมาะสมของห้องสมุด การจัดหาหมวดหมู่ของหนังสือและการอำนวยความสะดวกในการสืบค้น การให้บริการในการยืมและคืนหนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การให้บริการขอใช้ห้องประชุม การกำหนดวันและระยะเวลาในการสอบ การจัดทำตารางสอบ การจัดห้องสอบ และกรรมการผู้ควบคุมห้องสอบ ประเด็นเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ควรใช้แนวทางในการปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๓.๑.๕ การที่นิสิตชั้นปีที่ ๑ มีความพึงพอใจสูงกว่า นิสิตที่เข้ามาศึกษานานกว่านั้น เป็นสิ่งที่สถาบันควรนำมาพิจารณาหาทางแก้ไขให้นิสิตมีความพึงพอใจ ผูกพันกับมหาวิทยาลัยมากขึ้น ตามระยะเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย แทนที่จะจบบอกได้ด้วยความรู้สึกที่ไม่ดี เพราะบัณฑิตของมหาวิทยาลัย นับว่าเป็นสื่อบุคคลที่ช่วยประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี และลงทุนน้อย

๓.๑.๖ การที่นิสิตคณะมนุษยศาสตร์มีความพึงพอใจสูงกว่านิสิตคณะอื่น ๆ นั้น เป็นสิ่งที่ทางมหาวิทยาลัยควรนำมาพิจารณาตรวจสอบถึงสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการธำรงรักษาและปรับปรุงแก้ไขความพึงพอใจของนิสิตต่อการให้บริการของส่วนงานในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

๓.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๓.๒.๑ ควรทำการศึกษาความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบล

ราชธานีจากบุคคลกลุ่มอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน นักเรียน และอุบาสกอุบาสิกา ที่เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

๓.๒.๒ ควรมีการศึกษาเจาะลึกให้เห็นข้อมูลที่ทำให้อาจารย์และนิสิตมีความพึงพอใจในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีน้อย ในแต่ละประเด็น เพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตรงประเด็นมากขึ้น

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีมุ่งศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษาแห่งใหม่ (ดงบังไฟ) ของนิสิตวิทยาเขตอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา ๒๕๕๐ ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งหมด ๓๘๘ รูป ประกอบด้วยนิสิตภาคปกติและสังฆาธิการ จำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปี ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑

จำนวนนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
จำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปีที่ศึกษา

สาขาวิชา	ชั้นปีที่ ๑	ชั้นปีที่ ๒	ชั้นปีที่ ๓	ชั้นปีที่ ๔	รวม (รูป)
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา					
- หลักสูตรปกติ	-	-	-	๖	๖
- หลักสูตรพระสังฆาธิการ	๓๑	๒๐	๑๖	๒๒	๘๙
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	๒๔	๓๒	๒๕	๓๒	๑๑๓
สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ	๑๒	-	๑๙	-	๓๑
สาขาวิชารัฐศาสตร์	๕๕	๓๗	๓๑	๒๗	๑๔๙
รวม	๑๒๑	๘๙	๙๑	๘๗	๓๘๘

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕ ได้จำนวน ๒๐๕ รูป การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของสาขาวิชาและชั้นปี (Stratified Random Sampling by Proportional to Size) ได้จำนวนตัวอย่างแต่ละสาขาวิชาและชั้นปีดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒

จำนวนนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปีที่ศึกษา

สาขาวิชา	ชั้นปีที่ ๑	ชั้นปีที่ ๒	ชั้นปีที่ ๓	ชั้นปีที่ ๔	รวม(รูป)
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา					
- หลักสูตรปกติ	-	-	-	๕	๕
- หลักสูตรพระสังฆาธิการ	๒๐	๙	๑๓	๑๓	๕๕
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน	๑๓	๑๕	๑๒	๑๕	๕๕
สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ	๙	-	๑๑	-	๒๐
สาขาวิชารัฐศาสตร์	๒๐	๑๖	๒๑	๑๓	๗๐
รวม	๖๒	๔๐	๔๗	๔๖	๒๐๕

๓. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ๒ ส่วน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปถาม ประเภท ชั้นปี คณะ คณะแผนกเฉลี่ยสะสม ระยะทาง และวิธีการเดินทาง มีลักษณะคำถามเป็นแบบเปิดและปิด จำนวน ๖ ข้อ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมทั้ง ๔ ด้าน

๒.๑ การเรียนการสอน ถามแหล่งสืบค้นข้อมูลห้องสมุด การบริการอินเทอร์เน็ต ตำราเรียน สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการทางภาษา เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ การจัดสอบวัดผล มีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ๕ คำตอบ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด มีจำนวน ๑๖ ข้อ

๒.๒ อาคารสถานที่ ถามบรรยากาศรอบๆ บริเวณ วิทยาเขตอุบลราชธานี ความเหมาะสมของห้องเรียน ความพร้อมในด้านโต๊ะ-เก้าอี้ ความสว่าง พื้นที่ บรรยากาศ การดูแลอาคารสถานที่ การบริการ สาธารณูปโภคน้ำดื่ม ห้องสุขา ห้องน้ำ สถานที่พักผ่อน สถานที่ฉันภัตตาหาร มีลักษณะคำถามเป็น

แบบประเมินค่า (Rating Scale) ๕ คำตอบ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด มีจำนวน ๑๖ ข้อ

๒.๓ อาจารย์ พฤติกรรมการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน การให้คำแนะนำด้านการศึกษ การติดตามดูแลนิสิต มีลักษณะคำถาม เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ๕ คำตอบ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด มีจำนวน ๑๖ ข้อ

๒.๔ วิถีชีวิต ภาวะความปลอดภัย ค่าใช้จ่าย การรับภาระงานจากอาจารย์ การอบรมดูแลนิสิต การเดินทาง ความเป็นอยู่ภายในวัด การติดต่อประสานงานหน่วยงานภายในและนอกวิทยาเขต อุบลราชธานี การร่วมกิจกรรมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ มีลักษณะคำถาม เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ๕ คำตอบ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด มีจำนวน ๑๕ ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามนี้เมื่อสร้างเสร็จแล้วนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) แล้วปรับแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำไปทดลองนำไปใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๗๕ รูป เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และเมื่อนำไปใช้จริงแล้วได้วิเคราะห์วิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ตามแบบของครอนบาชแอลฟา (Alpha cronbach) ได้ความเที่ยงดังนี้

การเรียนการสอน	=	๐.๙๑
อาคารสถานที่	=	๐.๘๙
อาจารย์	=	๐.๙๔
วิถีชีวิต	=	๐.๙๑
ความเที่ยงของภาพรวมแบบสอบถามทั้งหมด	=	๐.๙๗

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

๑. ขอนหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือให้นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม

๒. ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนิสิตเป็นกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน ๒๐๕ ชุด ครอบคลุมจำนวน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์เสียก่อน จากนั้นนำไปลงรหัส (Coding) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อช่วยในการคำนวณต่อไปนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปแจกแจงความถี่ และร้อยละของคำตอบในทุกคำถาม และทำตารางเสนอผลการวิเคราะห์จำแนกตามตัวแปรรายชื่อ

๒. วิเคราะห์ปริมาณมากน้อยของความพึงพอใจด้านการเรียนการสอน อาคารสถานที่ อาจารย์ และวิถีชีวิต ด้วยการให้คะแนนแต่ละข้อคำถามในแต่ละด้าน ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	๕
มาก	๔
ปานกลาง	๓
น้อย	๒
น้อยที่สุด	๑

๓. รวมคะแนนแต่ละข้อเข้าด้วยกันเป็นคะแนนของแต่ละรูปทำการแจกแจงความถี่ของคะแนน หาจำนวนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแบ่งกลุ่มระดับคะแนนความพึงพอใจด้านการเรียนการสอน อาคารสถานที่ อาจารย์ และวิถีชีวิตเป็น ๓ ระดับ โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ดังนี้

ร้อยละ ๘๐	ของคะแนนเต็ม	เป็นระดับมาก
ร้อยละ ๖๐ - ๗๙	ของคะแนนเต็ม	เป็นระดับปานกลาง
ต่ำกว่า ร้อยละ ๖๐	ของคะแนนเต็ม	เป็นระดับน้อย

๔. เปรียบเทียบความพึงพอใจด้านการเรียนการสอน อาคารสถานที่ อาจารย์ และวิถีชีวิต ระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระต่อไปนี้

- ๔.๑ ประเภทนิสิต
- ๔.๒ ชั้นปี
- ๔.๓ สาขาวิชา
- ๔.๔ คะแนนเฉลี่ยสะสม
- ๔.๕ ระยะทาง
- ๔.๖ วิธีการเดินทาง

วิธีการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้วยการทดสอบ $t - test$ ถ้ามากกว่า ๒ กลุ่มใช้การวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว One – way Analysis of Variance = ANOVA

๖. สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล^๑

๑. สูตรหาความเที่ยงด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ

$$r_{tt} = \text{ความเที่ยง}$$

$$k = \text{จำนวนข้อ}$$

$$S_i^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ}$$

$$S_t^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวม}$$

๒. สูตร t-test

เมื่อความแปรปรวนของประชากรเท่ากันหรือ Pooled Variance or Equal Variance ใช้

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

เมื่อ

$$S_p^2 = \frac{(n-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

๓. สูตร t-test

เมื่อความแปรปรวนของประชากรไม่เท่ากันหรือ Separate Variance or Unequal Variance

ใช้

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) - (\mu_1 - \mu_2)}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

^๑ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์, ๒๕๕๓).

๔. สูตรการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis Of Variance = ANOVA)

$$F = \frac{Msb}{Msw}$$

$$F = \frac{ssb}{dfb}$$

$$SS_t = \sum X_t^2 - \frac{(\sum X_t)^2}{n_t}$$

$$SS_b = \frac{(\sum x_t)^2}{n_t} + \frac{(\sum X_2)^2}{n_2} + \dots + \frac{(\sum X_t)^2}{n_t}$$

$$SSW = SS_t - SS_b$$

เมื่อ

SS_t = Total Sum of Square

SS_b = Between Sum of Square

SSW = Within Sum of Square

df = Degree of Freedom

$$n_t = n_1 + n_2 + n_3 + \dots$$

๕. ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe

$$F = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MSW \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\} (k-1)}$$

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง : ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในสถานศึกษา(ดงบังไฟ)
ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
CCCCCCCCCCCC

คำชี้แจง

- ๑.แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีโดยแบ่งคำถามออกเป็น ๒ ตอน คือ
  - ตอนที่ ๑ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิต ทั้ง ๔ ด้าน
- ๒.โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และให้ครบทุกข้อเพื่องานวิจัยครั้งนี้จะได้มีความสมบูรณ์ และมีคุณค่าสามารถนำผลวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนงานของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.คณะผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะสงวนคำตอบของท่านเป็นความลับ และจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ท่าน หรือต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในตอบแบบสอบถาม

พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล
ผู้วิจัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. ประเภทของนิสิต

- ภาคปกติ ภาคพระสังฆาธิการ

๒. ชั้นปีที่ศึกษา

- ปีที่ ๑ ปีที่ ๒ ปีที่ ๓ ปีที่ ๔

๓. สาขาวิชา

- สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชารัฐศาสตร์

๔. ผลการเรียน ภาคเรียนที่ผ่านมา เกรตเฉลี่ย.....

๕. ระยะทางจากวัดถึงวิทยาเขต ระยะทาง.....กิโลเมตร

๖. ท่านเดินทางมาวิทยาเขตโดย

- รถโดยสารประจำทาง รถรับ – ส่งของวิทยาเขต
 รถยนต์ส่วนตัว อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตทั้ง ๔ ด้าน ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของท่านเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อ

สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตทั้ง ๔ ด้าน ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

ข้อ ที่	สิ่งแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด หนังสือ					
๒	สื่อการสอน อุปกรณ์การสอน เช่น คอมพิวเตอร์					
๓	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
๔	การให้บริการยืมและคืนหนังสือและคืนหนังสือตำราเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง					
๕	การจัดหาหนังสือ ตำราเรียน งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้บริการอย่างเพียงพอ					
๖	ความเป็นระเบียบและความเหมาะสมของห้องสมุดสำหรับการค้นคว้า					
๗	การจัดหมวดหมู่ของหนังสือ่ายต่อการสืบค้น					
๘	การกำหนดเวลาเปิด-ปิดการให้บริการของห้องสมุด					
๙	พื้นที่ภายในห้องสมุดมีที่นั่งสำหรับศึกษาค้นคว้า					
๑๐	การให้บริการอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลแก่นิสิตเพียงพอ					
๑๑	ระบบอินเทอร์เน็ตให้อยู่ในสภาพที่พร้อมให้บริการได้ตลอดเวลา					
๑๒	การให้คำแนะนำแก่นิสิตในเรื่องแหล่งการเรียนรู้					
๑๓	การเผยแพร่ข่าวสารของวิทยาเขตแก่นิสิตทั้งทางเอกสารและวิทยุกระจายเสียง					
๑๔	การอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา					
๑๕	การจัดตารางสอบ การจัดห้องสอบและกรรมการคุมห้องสอบ					
๑๖	การจัดหาเครื่องโสตทัศนอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน					

ข้อ ที่	สิ่งแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	ความพึงพอใจ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๑	บริเวณที่ตั้งของวิทยาเขตเหมาะสมไม่มีมลภาวะด้านเสียงรบกวน					
๒	อาคารเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีบรรยากาศเอื้อต่อการศึกษา					
๓	สภาพแวดล้อมของอาคารมีการจัดดูแลอย่างเป็นระเบียบ สวยงาม					
๔	สภาพทั่วไปของห้องเรียนมีความสะอาดเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน					
๕	ห้องเรียนสามารถรับรองนิสิตได้อย่างไม่แออัด					
๖	ความพร้อมของห้องเรียน โต๊ะเก้าอี้และเก้าอี้สำหรับนิสิตที่นั่งฟังบรรยาย					
๗	สภาพห้องเรียนเอื้อต่อการใช้อุปกรณ์การสอน					
๘	บรรยากาศของห้องเรียนมีความโปร่งสบาย					
๙	แสงไฟภายในห้องเรียนสว่างอย่างเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน					
๑๐	สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของห้องเรียนเอื้อต่อการจัดการศึกษา					
๑๑	สถานที่ฉันภัตตาหาร					
๑๒	การบริการด้านเอกสาร ถ่ายเอกสาร					
๑๓	การจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ เช่นน้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น					
๑๔	วิทยาเขตจัดสถานที่ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนได้ใช้พักผ่อนในช่วงพักและชั่วโมงว่าง					
๑๕	การบริการการใช้ห้องประชุมวิทยาเขต					
๑๖	การบำรุงรักษาสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นิสิตสม่ำเสมอเป็นอย่างดี					

ข้อ ที่	สิ่งแวดล้อมด้านอาจารย์	ความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	การจัดตารางการเรียนการสอน					
๒	การจัดอาจารย์เข้าสอนตรงกับความรู้ความสามารถ					
๓	ตรงต่อเวลาในการเข้าสอนและเลิกสอนทุกครั้ง					
๔	เตรียมการสอน เอกสารการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
๕	การจัดกิจกรรมทบทวนบทเรียนที่สอนไปแล้ว					
๖	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงออก					
๗	เอาใจใส่และติดตามผลการเรียนของผู้เรียนสม่ำเสมอ					
๘	การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นกันเอง					
๙	ความสม่ำเสมอในการสอนตามที่กำหนดในตารางสอน					
๑๐	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้เรียน					
๑๑	ทักษะคติที่ดีต่อนิสิต					
๑๒	การสอนมีความตั้งใจและทุ่มเท					
๑๓	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเสมอ					
๑๔	ระบบติดต่อประสานงานกับอาจารย์พิเศษ					
๑๕	การให้นิสิตเข้าพบและให้คำแนะนำในด้านการเรียน					
๑๖	การติดตามดูแลความเป็นอยู่ของนิสิตกับวัดที่นิสิตอยู่จำพรรษา					

ข้อ ที่	ด้านวิถีชีวิตของนิสิต	ความพึงพอใจ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๑	ความปลอดภัยระหว่างเดินทาง					
๒	ความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง					
๓	ความปลอดภัยระหว่างเดินทาง					
๔	ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเรียน					
๕	การบริการ รถรับ – ส่ง ของวิทยาเขต					
๖	การรับภาระงานค้ำคว่ำจากอาจารย์					
๗	การควบคุม กำกับดูแลให้นิสิตปฏิบัติตามระเบียบ วินัย					
๘	ความเป็นอยู่ของท่านในวัดที่พักอาศัย					
๙	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นิสิตในวิทยาเขต					
๑๐	สภาพแวดล้อมรอบ ๆ มหาวิทยาลัยเช่น ต้นไม้ สภาพอากาศ					
๑๑	การประสานงานกับวัด หน่วยงาน หรือสถานศึกษาที่ นิสิตไปปฏิบัติศาสนกิจ หรือทำกิจกรรม					
๑๒	การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานภายใน					
๑๓	การอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานกับ หน่วยงานภายนอก					
๑๔	การอำนวยความสะดวกแก่นิสิตในการปฏิบัติธรรม ประจำปี					
๑๕	การส่งเสริมให้นิสิตจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันอื่น					

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

๑.๑ ข้อมูลวิทยานิพนธ์

๑.๑.๑ หนังสือ

กุลชน ธนาพงศธร. “ประโยชน์และบริกำร” เอกสำรกำรสอนชุดวิชากำรบริกำรกำรำนบุคคล.หน่วยที่ ๘ - ๑๕.

นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๓.

กิตติมา ปรีดีดีลก. **ทฤษฎีบริหารองค์กร**. กรุงเทพฯ : ธนกิจกำรพิมพ์, ๒๕๒๙

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ. **เจตคติและความพึงพอใจในกำรบริกำร**. เอกสำรกำรสอนชุดวิชาจิตวิทยา
กำรบริกำร หน่วยที่ ๘ - ๑๕ .นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ๒๕๕๒.

ดิเรก ฤกษ์ห่วย. **กำรส่งเสริมเกษตกร : หลักและวิธีกำร**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗”

ถวิล ชำรำโกษณ์ และศรีนัย ดำริสุข. **จิตวิทยาทั่วไป** .กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธ์,๒๕๔๑.

ธงชัย สันติวงษ์. **พฤติกรรมองค์กร : ด้ำศึกษากำรบริกำรองค์กรเชิงบริหาร**.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
๒๕๓๐.

_____ **องค์กรและกำรบริกำร**.พิมพ์ครั้งที่ ๕ .กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.๒๕๓๐.

_____ **กำรวำงแผนเชิงกลยุทธ์** .กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.๒๕๓๓.

ธีรศักดิ์ กำบรรณำรักษ์. **ความพึงพอใจในกำรำนและปัญหำกำรวัดความพึงพอใจในกำรทำงำน**. กรุงเทพฯ:
กำรวิจัยส่งเสริมหลักสูตรชำวจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตกรศาสตร์,๒๕๒๗.

บุญชม ศรีสะอาด. **กำรวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ .กรุงเทพฯ: สุวีริยำสำสัณ, ๒๕๓๕.

บุญธรรม กิจปรีดำบริสุทธ์. **เทคนิคกำรสร้ำงเครื่องมื่อรวบรวมข้อมูลสำรกำรวิจัย**.กรุงเทพฯ : จำมจุรี,
๒๕๔๙

บุญธรรม กิจปรีดำบริสุทธ์. **สถิติวิเคราะห์เพื่อกำรวิจัย**.กรุงเทพฯ:จำมจุรีโปรดักต์, ๒๕๔๙

ปรัชญำ เวสำรชั. **บริกำรประชำนทำด้ไม่ยำก(ถ้ายำกทำ)**.กรุงเทพฯ : บริษัทกรำฟิคฟอร์แมท (ไทย
แลนด์) จำกัด้, ๒๕๔๐.

ปรียำพร วงศ์อนุตรโรจน์. **กำรบริกำรอำชีวะศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม, ๒๕๓๕.

ประภำศรี อมรสิน. **กำรด้ดสินใจในด้ำนผลิตภัณ์**. เอกสำรกำรสอนชุดวิชากำรบริกำรกำรตลัด. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,๒๕๓๓.

พรธนี ชุทย์เงินจิต. **จิตวิทยากำรเรียนกำรสอน**. พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๘.

ภิญโญ สำตร. **หลักกำรบริกำรกำรศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **ประวัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๐.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘.

วันหนึ่ง ภูมิภัทราคม และคณะ **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ**. กรุงเทพฯ :วี.เจ. พรินติ้ง.๒๕๓๗.

วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร. **พฤติกรรมของมนุษย์กับสภาพแวดล้อม**.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. **คุณภาพงานบริการ**.กรุงเทพฯ : บริษัท ดวงกลม จำกัด, ๒๕๓๙.

สมยศ นาวิการ. **การบริหารและพฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ, ๒๕๔๐.

สมบุญรณ์ ต้นยะ. **วิทยาการวิจัย**. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๕.

สำนักงานอธิการบดี. **คู่มือระบบประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี, ๒๕๔๗.

สุธี นาทวรทัต. **“ตลาดบริการ”**. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการตลาด หน่วยที่ ๙-๑๕. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓.

สุพัตรา สุภาพ. **การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมนิติ จำกัด, ๒๕๔๐.

หลุย จำปาเทศ. **จิตวิทยาการจูงใจ**. กรุงเทพฯ : บริษัท สามัคคีสาส์น จำกัด, ๒๕๓๓.

อุทัย หิรัญโฑ. **ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จันทร์กิจ, ๒๕๒๖.

อุทัยวรรณ อัครวุฒิ. **เทคนิคการปฏิบัติงานสำนักงาน สรบ ๒๐๐๘ (Technique in Office Practice)**. กรุงเทพฯ : แมสพ์บลิชซิง, ๒๕๓๖

๑.๑.๒ รายงานการวิจัย

ฉวีวรรณ สุวรรณภา และคณะ. **ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, ๒๕๔๗

ประมวล ต้นยะ และคณะ. **ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งภายนอกและภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเขตนครราชสีมา โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อค้นหาสภาพการณ์ที่เป็นเชิงโอกาส ภาวะคุกคาม จุดแข็ง และจุดอ่อน**. รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๕๔๖

พระมหาไพโรจน์ กนโก (นวลสำลี) และคณะ. การศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตต่อการบริการ
ของส่วนงานในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๕๔๙

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และคณะ. ทิศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต่อการย้าย
ที่เรียนแห่งใหม่ (วังน้อย), ๒๕๕๐

วีไลรัตน์ คุ่มประยูร และคณะ. บริการของแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาตามทัศนะของ
ผู้มารับบริการ. นครราชสีมา: โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมา, ๒๕๓๓.

ศกุนตลา ทานอก และคณะ. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖. รายงานการวิจัยชุดโครงการวิจัย
การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยา
เขตนครราชสีมา, ๒๕๕๖.

ศิริวรรณ เพชรศรีกุล และคณะ. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ป่วยโรคจิตที่รับบริการต่อการส่งชื่อยา
ทางไปรษณีย์ ณ กลุ่มงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น. ขอนแก่น : โรงพยาบาลจิตเวช
ขอนแก่น, ๒๕๔๐.

สมบุญรัตน์ ต้นยะ และคณะ. ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา
ตามการรับรู้ของนิสิตและนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา.
รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๕๕๖.

๑.๑.๓ วิทยานิพนธ์

แคทลียา มอบกระโทก. ความพึงพอใจของครูต่อการให้บริการของบุคลากรฝ่ายธุรการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘.

ชรีณี เดชจินดา. ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการจำกัดกากอุตสาหกรรม แขวงแสมดำเขต
บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตสาขามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๕.

ชัยวัฒน์ เทพสาร. ความพึงพอใจของข้าราชการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อการเป็นมหาวิทยาลัยใน
กำกับของรัฐบาล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.

ธงชัย เจริญนนท์. ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัยเขตร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษานอก
ระบบบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๔.

- บุษรา เขินอำนวยการ. **ความพึงพอใจนักเรียนต่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๖.
- ประกอบ กุลบุตร. **ความพึงพอใจของนักศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญที่มีต่อการให้บริการตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการของศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๑
- พระครูสังฆรักษ์สมจิต เดชคุณรัมย์. **การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๕๘
- พระมหาวิระ เกรรัมย์. **พัฒนาการของมหาวิทยาลัยสงฆ์ไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์กรมหาวิทยาลัยเกริก, ๒๕๕๑.
- พจนันท์ ร่มสนธิ์. **การบริการของหน่วยงานบริการงานวิจัยในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๓.
- พิทักษ์ ตรุษหิม. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร. ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเขตยานนาวา.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๘.
- รัชยา กุลวานิชไชยพันธ์. **ความพึงพอใจของผู้ประกันต่อบริการทางการแพทย์.** สารนิพนธ์ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต.
- วันัย วรรษยานนท์. **ความพึงพอใจของผู้บริหารครูโรงเรียนเอกชนที่ต่อการให้บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๒ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี.** ภาคนิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๕๗.
- วิโรจน์ สัตย์สิทธิ์สกุล. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรภายหลังจากปรับโครงสร้างใหม่.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุชีพ จันทอง. **ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการของกองยานพาหนะ อาคารและสถานที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๖.
- สุเทพ ไชยมงคล. **ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการของหน่วยงานในวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา ๑๐.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง, ๒๕๕๓.

สุนันท์ ตามถิ่นไทย. **ความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาต่อการให้บริการการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๗.

อารีรัตน์ เพชรสุวรรณ. **ความพึงพอใจของข้าราชการที่มีต่อการให้บริการของการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ด้วยศูนย์บริการประชาชนแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๔๖.

๑.๑.๔ เอกสารอัดสำเนา

แมนมาส ชวลิต. **ปรัชญาและแนวทางในการบริการห้องสมุดมหาวิทยาลัย**. การสัมมนาทางวิชาการเรื่องบทบาทของสำนักหอสมุดกลาง ต่อการบริการทางวิชาการ, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๙.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี. **เอกสารคู่มือนิสิต**, ๒๕๕๐.

๒. ภาษาอังกฤษ:

๒.๑ SECONDARY SOURCES:

๒.๑.๑ Books

Gibson, J.L. and Orthor. **Organization: behavior Structure, Process.** (๙ th ed.).

Homewood, Illinois: Time Mirror Higher Education Group, ๑๙๙๗.

Herzbert, F.B. Mausner and B.B. Snyderman. **The Motivation to work.** New York:

John and Sons, ๑๙๕๙.

Maslow, Abraham H. **A theory of human motivation. Human Relation in**

Management. Heckman I.L. Jr and Huneriager : Sout-Westen, ๑๙๖๐.

Millet, J.D. **Management in the Public Service : The Quest for Effertive erformance.**

New Ytork : McGraw-Hill Book Company, ๑๙๕๔.

๒.๑.๒ Electronics

< <http://www.geocities.com/recture2002/chap5.doc>

< <http://www.dit.drce.ac.th/home/005/article-piyawat.pdt>

<<http://www.siamkiku.co.nr/search.html>>.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ (ภาษาไทย) พระใบฎีกาสุพจน์ ฉายา ตปสีโล นามสกุล เกษนคร

ชื่อ (ภาษาอังกฤษ) Phra Suphot นามสกุล Ketnakorn

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

หน่วยงานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต

อุบลราชธานี, โทรศัพท์ ๐ - ๔๕๒๖ - ๙๕๐๙ มือถือ ๐๘ - ๖๘๗๙ - ๒๒๔๐

ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษา (วุฒិทางศาสนา) น.ธ. เอก

สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ปริญญาตรี คณะ ครุศาสตร์ สาขาวิชา เอกการสอนสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปริญญาโท คณะ ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา เอกการสอนสังคมศึกษา

มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช

กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก Department of Pali & Parkrit

RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY